

POLITECHNIKA CZĘSTOCHOWSKA

Rok 7 Nr 21-22
czerwiec 2003

PISMO ŚRODOWISKA AKADEMICKIEGO

Uroczystość wręczenia doktoratów honoris causa

prof. zw. dr inż. Włodzimierz Juliusz Prosnak

prof. zw. dr hab. inż. Stanisław Kocańda

Spis treści

Honorowy doktorat	2
Jubileusze	4
Współpraca międzynarodowa	8
Konferencje	11
Seminaria	15
Absolwent Roku 2002	17
Z życia uczelni	18
Konkursy	20
Awanse naukowe	21
Pożegnania	28
Podróże	30
Studenckie wiosny	31
Wspomnienie o Agnieszce Osieckiej	33
Sport	35

Szanowni Państwo,

Serdecznie zapraszamy do lektury ostatniego w tym roku akademickim numeru „Politechniki Częstochowskiej“.

A potem - na wakacje!

Wszystkim Czytelnikom życzymy udanego wypoczynku, a kandydatom na studia - aby od października mieli prawo nosić - jakże twarzowe - studenckie czapki prezentowane na okładce.

Redakcja

POLITECHNIKA
CZĘSTOCHOWSKA
PISMO ŚRODOWISKA AKADEMICKIEGO

Rok 7 Nr 21-22 czerwiec 2003

Pod patronatem rektora
prof. dra hab. inż. Henryka Dyi

Redaktor naczelna
Danuta Kulesza

Sekretarz redakcji
Urszula Kula

Współpraca
Piotr Boral, Aleksander Gąsiorowski,
Michał Jakubowski, Henryk Katowicz-
Kowalewski, Barbara Kucharska, Marek
Rabenda, Sławomir Rozanow, Bogumiła
Szyc.

Projekt graficzny okładki GAZETY
EDUKACYJNEJ
Andrzej Jesionowski

Skład GAZETY EDUKACYJNEJ
Małgorzata Polak

Redakcja
Zdzisława Tasarz, Lucyna Żyła

Projekt okładki
Marek Zakrzewski

Zdjęcia
Marian Sztajner
autorzy artykułów
ze zbiorów Uczelni i wydziałów

Na okładce
Marta Kubczyk i Grzegorz Gąsiorowski
studenci Wydziału Elektrycznego

PL ISSN 1428-7633

ADRES REDAKCJI
ul. J.H. Dąbrowskiego 69
42-201 Częstochowa
tel. (0-34) 325 02 51, 361 28 55
fax (0-34) 361 28 55
e-mail:kulesza@adm.pcz.czyst.pl

Zastrzega się prawo do skracania
i opracowywania artykułów
oraz zmiany tytułów

Nakład 1000 egz.
Nakład GAZETY EDUKACYJNEJ 500 egz.

Skład i druk
Częstochowskie Zakłady Graficzne S.A.

UROCZYSTOŚĆ NADANIA PROFESOROM STANISŁAWOWI KOCAŃDZIE I WŁODZIMIERZOWI PROSNAKOWI TYTUŁU DOKTORA HONORIS CAUSA POLITECHNIKI CZĘSTOCHOWSKIEJ

26 lutego 2003 r. w sali widowiskowej Klubu Politechnik odbyła się uroczystość nadania tytułu doktora honoris causa dwóm Profesorom: Stanisławowi Kocańdzie i Włodzimierzowi Prosnakowi, w uznaniu wybitnych zasług i osiągnięć. Tym najwyższym wyróżnieniem, jakie może przyznać uczelnia wyższa, Senat Politechniki Częstochowskiej uhonorował dotychczas 12 osób, w tym trzech byłych rektorów Uczelni: prof. Wacława Sakwę, prof. Janusza Elsnera i prof. Janusza Braszczyńskiego.

Z wnioskiem o nadanie tytułu doktora honoris causa prof. zw. drowi hab. inż. Stanisławowi Kocańdzie i prof. zw. drowi inż. Włodzimierzowi Prosnakowi wystąpiła do Senatu Rada Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Informatyki PCz. Odpowiednie uchwały zostały następnie podjęte przez Senat Politechniki Częstochowskiej w dniach 19 czerwca 2002 r. i 30 października 2002 r. Promotorem przewodu doktorskiego profesora Stanisława Kocańdy był prof. zw. dr hab. inż. Ryszard Parkitny z Instytutu Mechaniki i Podstaw Konstrukcji Maszyn PCz., natomiast recenzentami prof. zw. dr hab. inż. Zygmunt Drzymała z Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie oraz prof. zw. dr hab. inż. Jacek Stupnicki z Politechniki Warszawskiej. Rola promotora przewodu doktorskiego profesora Włodzimierza Prosnaka przypadła prof. drowi hab. inż. Stanisławowi Drobniakowi oraz dr hab. inż. Alicji Jarzy prof. PCz. z Instytutu Maszyn Ciepłych PCz., natomiast recenzentami byli prof. zw. dr hab. inż. Tadeusz Chmielniak z Politechniki Śląskiej i prof. zw. dr hab. inż. Andrzej Styczek z Politechniki Warszawskiej.

W dniu promocji salę widowiskową Klubu Politechnik wypełnili goście, przybyli na zaproszenie JM Rektora i Senatu PCz. oraz goście dostojnych Doktorantów, pracownicy i studenci Politechniki Częstochowskiej. Uroczystość rozpoczęła się od powitania wszystkich zgromadzonych przez JM Rektora Henryka Dyję. Następnie dziekan promującego Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Informatyki dr hab. inż. Jerzy Włodarski prof. PCz., wprowadził dostojnych profesorów przy dźwiękach „Gaude Mater Polonia”. Gdy ucichła pieśń wykonana przez Chór Politechniki Częstochowskiej, dziekan przedstawił biografię naukową i przebieg przewodu doktorskiego profesora Stanisława Kocańdy, po czym promotor profesor Ryszard Parkitny przybliżył postać Doktoranta. W dalszej części uroczystości dziekan

zapoznał zebranych z życiorysem naukowym oraz przebiegiem przewodu doktorskiego profesora Włodzimierza Prosnaka, a promotor, profesor Stanisław Drobniak scharakteryzował sylwetkę Doktoranta. Następnie dziekan WIMiI Jerzy Włodarski odczytał teksty dyplomów czcigodnych Doktorantów. Był to wstęp do najważniejszego punktu programu – samego aktu promocji, którego dokonał Jego Magnificencja Rektor Politechniki Częstochowskiej, wręczając dyplomy profesorom: Stanisławowi Kocańdzie i Włodzimierzowi Prosnakowi. Po zakończonej promocji Chór zaśpiewał „Gaudeamus”, a rektor, dziekan i promotorzy złożyli gratulacje doktorom honoris causa Politechniki Częstochowskiej. Następnie głos zabrali, kolejno, uhonorowani profesorowie, nie ukrywając wzruszenia i wyrażając podziękowanie za otrzymane wyróżnienie. Tradycyjny element uroczystości nadania tytułu doktora honoris causa stanowią wygłaszane przez nowo promowanych doktorów wykłady na wybrany przez siebie temat. Tak było i tym razem – profesor Stanisław Kocańda przedstawił swój wykład: „Z historii własnych badań pękania metali”, natomiast profesor Włodzimierz Prosnak wygłosił wykład: „Uwagi o mechanice płynów”. Były one bardzo ciekawe i spotkały się z żywą reakcją zebranych. Dalsza, mniej oficjalna, część uroczystości odbyła się w sali stołówki Politechniki, gdzie wszyscy goście mieli okazję złożyć gratulacje doktorom h.c. oraz wznieść okolicznościowy toast.

Na ręce Jego Magnificencji Rektora Politechniki Częstochowskiej nadeszło bardzo wiele listów gratulacyjnych, skierowanych zarówno do profesora Stanisława Kocańdy jak i profesora Włodzimierza Prosnaka – listy te zostały im przekazane. Wśród nadawców, którzy nie mogli przybyć osobiście na uroczystość i tą drogą chcieli złożyć gratulacje, znaleźli się: minister edukacji narodowej i sportu Krystyna Łybacka, minister nauki, przewodniczący KBN prof. Michał Kleiber, przewodniczący Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego profesor Jerzy Błażejowski, rektorzy i dziekani uczelni z całego kraju, a także posłanka na Sejm RP Danuta Polak, senator RP Grzegorz Lipowski oraz wojewoda śląski Lechosław Jarzębski.

Prof. zw. dr hab. inż. Stanisław Kocańda jest najwybitniejszym w kraju i uznanym w świecie uczonym, zajmującym się trudną problematyką wytrzymałości zmęczeniowej, a w szczególności zmęczeniowym pękaniem metali i konstrukcji. Jest autorem 330 publikacji, ogłoszonych w renomowanych krajowych i zagranicznych czasopismach naukowych. Ponadto, jest autorem i współautorem 26 monografii książkowych i podręczników akademickich, wydanych w latach 1956–2001. Fundamentalna monografia: „Zmęczeniowe pęknięcie metali”, autorstwa profesora, zyskała zasięg światowy i została wydana w czterech językach: angielskim, rosyjskim, japońskim i chińskim.

Od początku istnienia Wojskowej Akademii Technicznej, tj. od 1951 roku, profesor Stanisław Kocańda prowadzi działalność dydaktyczną i naukową na Wydziale Mechanicznym tej Uczelni.

Profesor Stanisław Kocańda jest członkiem rzeczywistym Polskiej Akademii Nauk. Aktywnie uczestniczy w pracach kilku komitetów i zespołów naukowych PAN oraz innych stowarzyszeń krajowych i międzynarodowych. Jest członkiem czynnym i honorowym European Structural Integrity-Society. W ramach swojej działalności naukowej stworzył tzw. polską szkołę badań zmęczeniowych elementów konstrukcyjnych i zjawisk zmęczenia. Był promotorem 15 doktoratów i opiekunem 6 prac habilitacyjnych. Jest laureatem wielu nagród i odznaczeń państwowych.

Od wielu lat profesor Stanisław Kocańda współpracuje z różnymi ośrodkami naukowymi w kraju i za granicą, prowadząc badania z zakresu mechaniki pękania i rozwoju pęknięć zmęczeniowych.

Jego współpraca z Politechniką Częstochowską rozpoczęła się w 1965 roku i trwa do dziś. W szczególności łączy ona profesora Stanisława Kocańdę z pracownikami naukowymi Instytutu Mechaniki i Podstaw Konstrukcji Maszyn Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Informatyki (dawniej Wydział Budowy Maszyn) Politechniki Częstochowskiej, mając istotny wpływ na rozwój naukowy pracowników naszej Uczelni.

Prof. zw. dr inż. Włodzimierz Juliusz Prosnak, członek rzeczywisty Polskiej Akademii Nauk, jest spadkobiercą i kontynuatorem najlepszych tradycji polskiej szkoły aerodynamiki. W swojej karierze zawodowej związany był z Politechniką Warszawską, Instytutem Podstawowych Problemów Techniki PAN oraz Instytutem Oceanografii PAN, gdzie prowadził bardzo aktywną działalność organizacyjną, naukową oraz dydaktyczną.

Specjalnością naukową profesora Włodzimierza Prosnaka jest numeryczna mechanika płynów, której był krajowym prekursorem. Jego pierwsza praca, oparta na zastosowaniu elektronicznych maszyn liczących, pochodzi z 1961 roku (cztery lata wcześniej od oficjalnej daty powstania numerycznej mechaniki płynów). Jego zasługą jest zainicjowanie i popularyzacja dziedziny, która dzięki postępowi techniki komputerowej jest obecnie najintensywniej rozwijającą się gałęzią mechaniki płynów w polskim środowisku naukowym.

Charakterystyczną cechą profesora Włodzimierza Prosnaka jest praktyczny zmysł inżynierski. Prace profesora znalazły bowiem szereg zastosowań, w tym zwłaszcza w dziedzinie tak zaawansowanej technologicznie, jak lotnictwo. Wyniki badań profesora były wielokrotnie stosowane przez krajowe, a także zagraniczne biura projektowe.

Na dorobek naukowy profesora Włodzimierza Prosnaka składa się ponad 110 publikacji naukowych oraz 18 książek i skryptów.

W ubiegłym roku minęło 50 lat od momentu powołania w naszej Uczelni Zakładu Spawalnictwa. Doceniając wielki wkład w rozwój i badania technik spawalniczych, redakcja ogólnopolskiego miesięcznika naukowo-technicznego „Przegląd Spawalnictwa” cały lipcowy numer (7/2002) poświęciła jubileuszowi Zakładu. Poniżej przedstawiono przedruk artykułu z tego czasopisma, autorstwa dra inż. Jana Plewniaka, opisujący 50 lat działalności Zakładu Spawalnictwa.

Warto nadmienić, że już w 1951 r. rozpoczęto kształcenie specjalistyczne w tzw. Sekcji Spawalniczej na Wydziale Mechanicznym. 12 absolwentów tejże Sekcji w kwietniu 1953 r. uzyskało dyplomy inżynierskie. Pierwsze tytuły magistrów inżynierów z zakresu spawalnictwa otrzymali w Politechnice Częstochowskiej, w czerwcu 1956 r., ówczesni asystenci – Adolf Służalec i Józef Durlík.

50-lecie spawalnictwa w Politechnice Częstochowskiej

Jan Plewniak

Początek istnienia obecnego Samodzielnego Zakładu Spawalnictwa to 1952 r., kiedy to powołano najpierw Zakład, a później w 1966 r. Katedrę Spawalnictwa na Wydziale Budowy Maszyn Politechniki Częstochowskiej. Jej założycielem i pierwszym kierownikiem był prof. Jerzy Biskupski, znany w kraju specjalista od konstrukcji spawanych oraz autor wielu, pierwszych w Polsce, rozwiązań spawanych elementów maszyn. Po bardzo wielu doświadczeniach i osiągnięciach praktycznych w kilkunastu zakładach przemysłowych w Polsce od 1946 r. profesor poświęcił się pracy naukowej, szkoląc młodą kadrę inżynierów spawalników. Posiadał tytuł profesora kontraktowego i docenta, był promotorem czterech prac doktorskich i autorem cenionego podręcznika „Konstrukcje spawane”. Po Jego śmierci w 1968 r., kierownictwo Katedry objął doc. dr inż. Józef Durlík, pełniąc tę funkcję aż do reorganizacji Uczelni w 1970 r., kiedy to powstał Instytut Obróbki Plastycznej i Spawalnictwa, a w nim Zakład Spawalnictwa. Zakładem kierował do 1980 r. Był założycielem i pierwszym przewodniczącym Sekcji Spawalniczej w Częstochowie. Zmarł nagle w 1981 r., w wieku 57 lat.

Od 1980 r. kierownictwo Zakładu Spawalnictwa przejął doc. dr inż. Adolf Służalec, który doprowadził w 1989 r. do usamodzielnienia Zakładu, stan ten trwa do dzisiaj. Doc. A. Służalec, pełniący w przeszłości funkcję zastępcy dyrektora Instytutu Obróbki Plastycznej i Spawalnictwa, to uznany w kraju i za granicą specjalista procesów spajania metali w stanie stałym. Jego dorobek naukowy stanowi ok. 160 pozycji wydawniczych (krajowych i zagranicznych), w tym 5 poradników i 14 skryptów oraz podręczników. Jest promotorem 5 prac doktorskich. Mimo przejścia na emeryturę w 1992 roku nadal pracuje w Politechnice, mając godziny zleczone na zajęcia dydaktyczne ze spawalnictwa.

W latach 1992–1994 Zakładem Spawalnictwa kierował prof. dr hab. inż. Jan Sadowski. Prof. J. Sadowski, absolwent specjalności spawalnictwo Politechniki Częstochowskiej, jest wychowankiem doc. A. Służalca i jego doktorantem. Tytuł profesora nauk technicznych otrzymał w 1995 r. Aktualnie, pracując w Politechnice Radomskiej, zajmuje się problematyką tribologiczną, będąc między innymi autorem termodynamicznej teorii tarcia.

W latach 1994–2001 Zakładem Spawalnictwa kierował prof. dr hab. inż. Roman Kensik, były pracownik Stoczni Gdańskiej, PROMOR-u i Politechniki Gdańskiej, znany jako wybitny specjalista w zakresie urządzeń spawalniczych. Przez 8 lat prowadził w Częstochowie szereg interesujących prac badawczych, które znalazły konkretne zastosowanie w przemyśle. Po przejściu na emeryturę nadal prowadzi zajęcia dydaktyczne w ramach godzin zleconych.

W 2001 r. do pracy na Wydziale Inżynierii Mechanicznej i Informatyki (dawniej Budowy Maszyn) powrócił jego były dziekan – prof. dr hab. inż. Eugeniusz Mielczarek i objął funkcję kierownika Zakładu Spawalnictwa. Przed objęciem tej funkcji pracował w Katedrze Kotłów i Termodynamiki, a później w Katedrze Pieców Przemysłowych. Jest specjalistą z zakresu procesów cieplnych i technologii prozkowych.

Od 1987 r. do chwili obecnej funkcję zastępcy kierownika Zakładu Spawalnictwa pełni dr inż. Jan Plewniak – od 2002 r. także Prezes Zarządu Głównego Sekcji Spawalniczej SIMP.

W całej 50-letniej działalności Zakładu pracowało w nim 31 osób. W tym czasie dyplomy z kierunków: spawalnictwo, technologia i urządzenia spawalnicze oraz maszyny i urządzenia spawalnicze otrzymało 919 magistrów inżynierów oraz 582 inżynierów. Łącznie aż 1501 inżynierów spawalników, z których bardzo wielu jest znanymi i cenionymi specjalistami zarówno w kraju, jak i za granicą.

Działalność naukowo-badawcza Zakładu skupia się głównie na następującej problematyce:

- badania własności łuku spawalniczego,
- projektowanie i programowanie urządzeń spawalniczych, w tym synergicznych,
- komputerowe wspomaganie i monitorowanie procesów spajania,
- optymalizacja procesów regeneracji metodami spawalniczymi,
- zagadnienia cieplne w procesach spajania, w tym przy zgrzewaniu tarciovym i zgniotowym,
- analiza pola temperatury na podstawie obrazów termograficznych w procesach spawalniczych,
- spawalność stali, staliw i żeliw,
- optymalizacja procesów spawania w osłonach gazów ochronnych,
- technologie proszkowe i obróbka strumieniowoscierna,
- badania własności i ocena jakości połączeń spajanych.

W ramach działalności usługowo-wdrożeniowej Zakład Spawalnictwa oferuje między innymi:

- projektowanie, programowanie i badanie urządzeń spawalniczych,
- projektowanie i wykonywanie prototypów nagrzewnic indukcyjnych do specjalistycznego zastosowania,
- projektowanie i wykonawstwo w pełni zautomatyzowanych stanowisk spawalniczych,
- projektowanie konstrukcji spawanych i ekspertyzy techniczne,
- badania niszczące i nieniszczące połączeń spawanych (Laboratorium UDT z uznaniem II stopnia),
- optymalizację metod i warunków technologicznych spawania, zgrzewania, lutowania oraz napawania,
- badania nieniszczące zbiorników ciśnieniowych,
- konsultacje i doradztwo w zakresie odbioru konstrukcji spawanych,
- kursy i weryfikacje uprawnień spawalniczych (licencja Instytutu Spawalnictwa w Gliwicach) w ramach współpracy z ZDZ,

– usługi spawania, zgrzewania i napawania wszystkimi metodami.

Na szczególną uwagę w ostatnim okresie zasługują takie osiągnięcia, jak:

- długoletnia współpraca z firmą OZAS Opole, a obecnie Esab, która owocuje wieloma wdrożeniami dotyczącymi opracowaniami programów sterowania półautomatów MIG/MAG,
- opracowanie modułowego systemu zasilania stanowisk spawalniczych z wielostanowiskowej sieci prostownikowej dla Stoczni Szczecińskiej,
- optymalizacja regeneracji wybranych elementów wielkogabarytowych pracujących w Elektrowni Bełchatów,
- projekt i budowa systemu nagrzewania indukcyjnego elementów turbin dla ZRE Kozienice,
- badania stanu technicznego zbiorników paliwowych dla PKN Orlen Płock, Z.Ch. Rudniki i Sp. „Warta”,
- budowa i wdrożenie systemu oczyszczania strumieniowego dla Elektrowni Bełchatów,
- badanie złączy spawanych konstrukcji mostowych – Konstalex Radomsko.

Zakład Spawalnictwa ma podpisane od kilku lat umowy o współpracy z firmami: AGA (obecnie Linde), BOC i Binzel Abicord. Dzięki tym umowom, oprócz pomocy dydaktycznych (plansze, modele, prospekty, seminaria itp.), otrzymuje na preferencyjnych warunkach materiały dodatkowe i drobne akcesoria.

Oprócz bardzo owocnej i długoletniej współpracy z OZAS Esab Zakład ma także dobre kontakty z Cloos Polska, ZDZ Katowice, Iwanowskim Instytutem Energetyki i Instytutem Swarki w Mariupolu, a także redakcją „Przeglądu Spawalnictwa”.

W najbliższym czasie podpisana zostanie umowa o współpracy w zakresie kształcenia i certyfikacji z Instytutem Spawalnictwa w Gliwicach, która pozwoli na uzyskiwanie przez absolwentów specjalności spawalnictwo tytułów Międzynarodowych/Europejskich Inżynierów Spawalników (IWE/EWE). Biorąc pod uwagę dotychczasowe relacje z Instytutem Spawalnictwa (między innymi czterech pracowników Zakładu Spawalnictwa prowadziło w ubiegłym roku wykłady na

Kierownictwo Katedry / Zakładu Spawalnictwa w latach 1952-2002

Kierownictwo Katedry / Zakładu Spawalnictwa w latach 1952–2002, od lewej: doc. J. Biskupski (1952–1968), doc. J. Durlik (1968–1980), doc. A. Szułalec (1980–1992), prof. J. Sadowski (1992–1994), prof. R. Kensik (1994–2001), prof. E. Mielczarek (2001–nadal), dr J. Plewniak – z-ca (1987–nadal) – w nawiasach lata sprawowanej funkcji.

kursach EWI w Gliwicach), opiniowanie norm, a także bardzo dobre wieloletnie kontakty osobiste można mieć nadzieję, że ta współpraca będzie nadal przynosić wymierne efekty.

Podsumowując, należy uznać, że dorobek Zakładu Spawalnictwa w minionym 50-leciu jest spory, wyraża się m.in. „wielką armią” wykształconych inżynierów spawalników (1500), zajmujących eksponowane stanowiska, liczbą kilkunastu wypromowanych doktorów, organizacją ponad 20 konferencji spawalniczych, ponad 900 publikacjami w czasopismach krajowych i zagranicznych oraz wieloma podręcznikami i skryptami, niezliczoną ilością ekspertów technicznych i prac zleconych wdrożonych w przemyśle.

Z perspektywy minionych lat należy oczekiwać dalszego rozwoju Zakładu Spawalnictwa i mimo znacznych trudności w przemyśle krajowym, patrzeć optymistycznie w przyszłość.

Pracownicy Samodzielnego Zakładu Spawalnictwa Politechniki Częstochowskiej w 2002 r.; od lewej stoją: K. Wojsyk, J. Plewniak, R. Krawczyk, S. Urbaniak, E. Mieleczarek, A. Nocuń, B. Kaczorowska, A. Służalec, M. Małicki, R. Wolański, W. Nabiałak, I. Knap, J. Pasternak, K. Kudła

Pięć lat działalności Katedry Informatycznych Systemów Zarządzania

Katedra Informatycznych Systemów Zarządzania obchodzi piąty rok swojej działalności. Kieruje nią dr hab. inż. Leszek Kiełtyka prof. PCz. Obecnie Katedra zatrudnia 2 profesorów, 3 adiunktów i 11 asystentów. Zgodnie ze strategią Uczelni, polegającą na umacnianiu jej pozycji – między innymi poprzez współpracę międzynarodową – Katedra nawiązała kontakty z różnymi ośrodkami w kraju i na świecie.

Katedra organizuje na Wydziale Zarządzania cykliczne konferencje na temat multimediów w biznesie. W marcu 1999 r. odbyła się konferencja o zasięgu krajowym, we wrześniu 2000 r. – II Międzynarodowa Konferencja „Multimedia w Biznesie 2000”, a w marcu 2002 r. III, również międzynarodowa, konferencja o podobnej tematyce. W dniach 22-24 października 2003 r. zaplanowano zorganizowanie IV Międzynarodowej Konferencji pod tym samym tytułem, która odbędzie się w Szczyrku. Przewodniczącym Komitetu Programowo-Organizacyjnego jest profesor Leszek Kiełtyka.

Pracownicy Katedry Informatycznych Systemów Zarządzania uczestniczą też w wielu konferencjach, prezentując na nich swój dorobek naukowy.

We wrześniu 2001 r. prof. Leszek Kiełtyka i mgr inż. Klaudia Smołaż wzięli udział w VIII Europejskiej Konferencji „Nowe sposoby telepracy TELEWORK 2001” w Helsinkach. Konferencje te odbywają się od 1994 r.,

a poświęcone są nowym formom organizacji pracy i rozwojowi gospodarki elektronicznej. Konferencji, w której brali również udział przedstawiciele Komisji Europejskiej, towarzyszyła wystawa firm zainteresowanych telepracą i gospodarką elektroniczną. Prowadzone były także sesje dla młodych pracowników nauki i słuchaczy studiów doktoranckich. Mgr inż. Klaudia Smołaż zaprezentowała 2 referaty; jeden, przygotowany wspólnie z prof. L. Kiełtyką na temat rozwoju telepracy w Polsce, i drugi, w ramach sesji akademickiej (jako jedyna przedstawicielka naszego kraju), związany z edukacją na odległość.

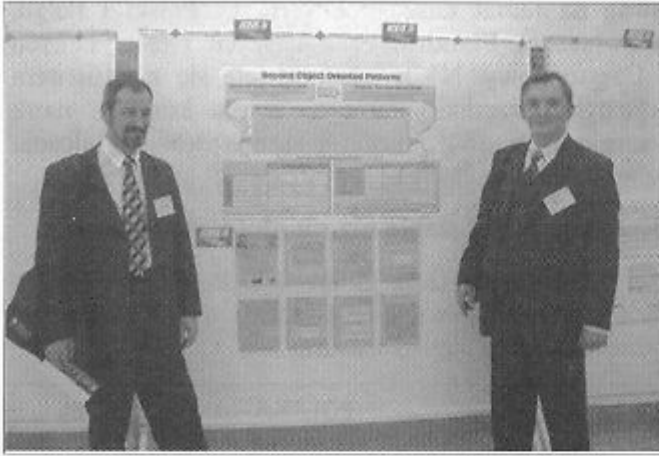
W kwietniu 2002 r. prof. Leszek Kiełtyka i dr inż. Robert Kucęba uczestniczyli w IV Międzynarodowej Konferencji ICEIS (International Conference on Enterprise Information System), która odbyła się w Hiszpanii. Tematyką międzynarodowego spotkania poświęconego możliwości aplikacji systemów informacyjnych w przedsiębiorstwach zainteresowanych było ponad 200 osób ze środowiska nauki i biznesu z całego świata.

Pracownicy Katedry Informatycznych Systemów Zarządzania przedstawili swoje wyniki badań w referacie pt. „The Application of Artificial Neural Networks for Heat Use Prediction”.

W czerwcu 2002 r. na Long Island w Nowym Jorku odbyła się III Światowa Konferencja „Global Information Technology Management”, w której uczestniczyli pracow-

nicy Katedry, jednym z nich był prof. Leszek Kiełtyka. Konferencja zgromadziła około 200 naukowców z ponad 20 krajów, ze wszystkich kontynentów. Jej celem było spotkanie zarówno badaczy, jak i praktyków, specjalizujących się w globalnych technologiach informacyjnych. W materiałach konferencyjnych zamieszczono 3 artykuły pracowników Katedry.

Prof. L. Kiełtyka (po lewej) i dr R. Kucęba podczas prezentacji referatu

W październiku 2002 r. prof. Leszek Kiełtyka, dr Robert Kucęba oraz mgr Mariusz Pudło uczestniczyli w VIII Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Restrukturyzacja a procesy rozwoju i wartości przedsiębiorstw”, która odbyła się w Szwecji i Danii. Jej organizatorami była Katedra Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie oraz Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa w Warszawie. Celem konferencji było omówienie problematyki oraz prezentacja osiągnięć w zakresie procesów restrukturyzacji przedsiębiorstw, jak również identyfikacja celów oraz strategii rozwojowych, zmierzających do podnoszenia i kreowania wartości przedsiębiorstw. Pracownicy Katedry ISZ wygłosili cztery referaty, w tym prof. Leszek Kiełtyka – referat plenarny.

Uczestnicy konferencji mieli możliwość wymiany poglądów na temat koncepcji restrukturyzacji przedsiębiorstw oraz metodologii działań ukierunkowanych na wzrost ich wartości, szczególnie w aspekcie współczesnych procesów globalizacji i integracji z Unią Europejską.

Również w październiku 2002 r., w Trenčynie na Słowacji, odbyła się – z udziałem pracowników naszej Katedry – konferencja naukowa TRANSFER 2002. Była to IV cykliczna, międzynarodowa konferencja organizowana przez Uniwersytet im. Aleksandra Dubčeka w Trenčynie. W pracach Komitetu Naukowego brał udział prof. Leszek Kiełtyka, który był również recenzentem wielu artykułów opublikowanych w materiałach konferencyjnych.

W sesji nt. Analitycznych metod i zastosowania technologii informacyjnych pracownicy Katedry Informatycznych Systemów Zarządzania wygłosili szereg referatów.

Katedra ISZ współpracuje, na zasadzie umowy międzynarodowej, z Uniwersytetami w Žilinie (Słowacja)

Pracownicy Katedry ISZ przed budynkiem uniwersytetu w Trenčynie

i w Trenčynie (Słowacja) w zakresie edukacji, badań naukowych i wymiany studentów. W ramach tej współpracy wydana została monografia prof. Leszka Kiełtyki i prof. Ladislava Värkoly pt. „Możliwości pozyskiwania informacji z sieci komputerowych”. W 1999 r. pracownicy Katedry ISZ opublikowali łącznie 46 pozycji, w 2000 r. - 41, 2001 - 55, a w roku 2002 - 48. Z roku na rok wzrasta liczba publikacji zagranicznych.

Na szczególną uwagę zasługuje książka prof. Leszka Kiełtyki pt. „Komunikacja w zarządzaniu. Techniki, narzędzia i formy przekazu informacji”, wydana w 2002 roku. Istotnym celem tej książki jest uzmysłowienie przyszłym menedżerom, jak dużą wartość mają umiejętnie stosowane formy komunikacji w zarządzaniu.

Uczestnicy sesji naukowej na promie Stena Line

W zamierzeniach Katedry jest powołanie Szkoły Technik Multimedialnych oraz wprowadzenie do planu takich przedmiotów, jak: podstawy zarządzania, podstawy marketingu, podstawy prawa autorskiego, komputerowe systemy operacyjne, informatyczne systemy zarządzania, techniczne środki multimedialne, elektroniczne wspomaganie biznesu, bazy danych w zarządzaniu i marketingu.

Edyta Kulej-Dudek
Rafał Niedbał

LEUVEN – CZĘSTOCHOWA

Współpraca Wydziału Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej Politechniki Częstochowskiej (dawniej Wydziału Metalurgii i Inżynierii Materiałowej) z Wydziałem Metalurgii i Inżynierii Materiałowej Katolickiego Uniwersytetu w Leuven (KU Leuven) w Belgii trwa już blisko 15 lat. W tym okresie zrealizowano wiele wymiennych wyjazdów pracowników naszej Uczelni i KU Leuven. Ze strony Politechniki Częstochowskiej byli w Leuven z referatami naukowymi i w ramach współpracy m.in. prof. Henryk Dyja, prof. Maria Nowicka-Skowron, prof. nadzw. Jan Pilarczyk, prof. Bogdan Gollis, dr inż. Jerzy Szkutnik, dr inż. Jarosław Markowski. Profesor Jan W. Pilarczyk pracował w 1990 roku jako profesor wizytujący w KU Leuven.

W latach 1994-1996 zrealizowano w ramach rządowej umowy dwustronnej z Flandrią projekt kierowany przez prof. Henryka Dyję, dotyczący prętów bimetalowych łączonych wybuchowo. Ze strony KU Leuven projekt ten był prowadzony przez prof. Etienne Aernoudt, który wielokrotnie gościł w naszej Uczelni, jak również przez jego współpracowników dra inż. Berta Van Baela, dra inż. Karla Van Ackera. Od 2000 roku Uczelnia nasza posiada podpisaną umowę z KU Leuven w ramach programu Socrates z KU Leuven na wymianę 50 studentów w ciągu 5 lat, przede wszystkim na realizację prac dyplomowych. Przygotowuje się wspólny projekt badawczy w ramach umowy dwustronnej z Uniwersytetem w Leuven w zakresie obróbki cieplno-mechanicznej stali o strukturze wielofazowej. Ze strony polskiej projektem kieruje prof. Henryk Dyja, a ze strony belgijskiej profesorowie Bert Verlindem i Etienne Aernoudt.

W 2001 roku prof. Etienne Aernoudt otrzymał tytuł doktora honoris causa Politechniki Częstochowskiej. Bliski termin wejścia Polski do Unii Europejskiej jest dobrą okazją do przypomnienia części jego wykładu, dotyczącego naszych więzi z Belgią, jak i standardów kształcenia w naukach technicznych.

prof. Etienne Aernoudt

Panie i Panowie!

Pragnę w trakcie swojego wykładu poruszyć dwie całkowicie odmienne kwestie. Rozpocznę od kilku uwag na temat naszych krajów, tj. Polski i Belgii, a zwłaszcza Flandrii, oraz naszych miast: Leuven i Częstochowy. Następnie podzielę się z Państwem własnymi przemyśleniami na temat kondycji nauk technicznych oraz jakości i standardów kształcenia w tej dziedzinie.

Jesteśmy bliżej siebie niż mogłoby się wydawać

Dane internetowe dotyczące Polski i Flandrii świadczą, na pierwszy rzut oka, o naszej całkowitej odmienności. Jesteśmy inni.

	POLSKA	BELGIA
Powierzchnia	312 685 km ²	30 510 km ²
Najwyższy punkt	2499 m	694 m
Liczba ludności	38 646 000	10 241 506
Gęstość zaludnienia	123/km ²	335/km ²
Język	97,6% j. polski 2,4% inne	58% j. holenderski 32% j. francuski 10% j. niemiecki
Liczba władców w historii kraju	ponad 100	tylko 6

W istocie, Polska jest krajem dziesięciokrotnie większym od Belgii. Najwyższy szczyt w Polsce jest czterokrotnie wyższy niż jego belgijski odpowiednik. Polska ma też czterokrotnie większą liczbę ludności, zaś obywatel Belgii, zważywszy na małą powierzchnię tego kraju, posiada dwukrotnie więcej sąsiadów. Pod względem językowym różnice są także istotne. Mieszkańcy Polski posługują się jednym językiem, podczas gdy Belgowie stanowią społeczność trójjęzyczną. Sprawia to, że jesteśmy społeczeństwem wielokulturowym, w którym zdarzają się problemy z porozumiewaniem się.

Dane historyczne potwierdzają różnice między naszymi krajami. Polska, w swej historii, cieszyła się przywilejem posiadania ponad stu władców, zaś Królestwo Belgii miało ich zaledwie sześciu. Te fakty to jednak powierzchowne różnice. Uważniejsza analiza historii naszych krajów wskazuje, iż na temat naszej przeszłości stawiamy sobie identyczne pytania. To zaś świadczyć może tylko o pewnej bliskości. Zarówno bowiem Polska, jak i Flandria (Belgia) doświadczyły bardzo skomplikowanych dziejów, w których niemalą rolę odegrali najeźdźcy i okupanci.

Jak wytłumaczyć tak duże zainteresowanie w przeszłości i obecnie naszymi krajami? Odpowiedź wydaje się prosta: Polska i Belgia stanowiły i nadal stanowią dwie bardzo ważne i atrakcyjne społeczności.

Fakt 150-letniej nieobecności Polski na mapie Europy nie budzi w Belgii zdumienia. Belgia również przetrwała okres niebytu w swej historii.

Patrząc na mapę Europy z połowy XVI w., widzimy Polskę jako największy kraj europejski, w którego granicach znajdują się Bohemia, Węgry i kraje nadbałtyckie. Utworzenie Belgii miało stać się dopiero faktem po prawie trzech wiekach. Co prawda istniała Flandria, ale nawet nie zaznaczono jej na mapie. Była bowiem północną częścią Siedemnastu Prowincji, które z kolei stanowiły część Królestwa Hiszpanii.

Trzeba powiedzieć, że zarówno Polska, jak i Belgia przetrwały burzliwe dzieje. Są one przedmiotem dumy, ale także tematem trudnych rozmów z naszymi dziećmi dotyczących naszej przeszłości. A jednak dzisiaj, właśnie wspólnie z naszymi dziećmi, stajemy wobec obowiązku wykreowania wspólnej przyszłości. Na szczęście nie rozpoczynamy tego zadania od rudymentów.

Oba kraje w przeszłości wielokrotnie podejmowały wspólne działania w dziedzinie wymiany kulturalnej. Wszyscy obywatele Belgii doceniają ważny wkład polskich naukowców i artystów do europejskiej spuścizny kulturowej, od Kopernika po Marię Curie, od Oskara Kokoschki po Olę Boznańską. Właśnie obrazy tej ostatniej malarki można było podziwiać w kilku belgijskich miastach, w których odbywa się wystawa EUROPALIA – 2001 – Polska. Nie powinniśmy z drugiej strony zapominać o obecności sztuki flamandzkiej w Polsce. Najwspanialsze jej zbiory znajdują się na Zamku Królewskim na Wawelu w Krakowie, a przecież przyjechały tam z XVI-wiecznej, prawie nieistniejącej Brukseli, aby oświetlić wnętrza komnat króla Zygmunta Augusta.

Coraz silniejsza jest świadomość, że Polska i Flandria (Belgia) stoją na progu wspólnej europejskiej przyszłości. Pokonaliśmy pierwszy etap procesu integracji europejskiej. Borykamy się z problemami transformacji, ale jednocześnie wierzymy w przedsiębiorczość i dynamizm Polski oraz innych tzw. nowych krajów. Podziwiamy entuzjazm młodego pokolenia, które pragnie być i jest mocno zaangażowane w proces tworzenia nowej epoki. Taka aktywna postawa może przynieść korzyści dla wszystkich zainteresowanych. Ważne jest, by narodowy system naczyń połączonych, jaki tworzą gospodarka, kultura i sprawy społeczne, działał spójnie.

Przyjrzyjmy się teraz przez chwilę naszym miastom i uczelniom. Przez wiele wieków Częstochowa była miastem nadziei dla Polaków. Miliony pielgrzymów szeptały tu modlitwy do Matki Boskiej, prosząc o lepszą przyszłość dla swego kraju. To stare historyczne miasto przydaje teraz blasku młodej Uczelni.

Spójrzmy teraz na Katolicki Uniwersytet w Leuven, którego symbolem jest Święta Maria, źródło Mądrości. W bieżącym roku obchodzimy 575 rocznicę jego założenia. Trudno się oprzeć wrażeniu, iż to wła-

śnie ta Uczelnia z wielowiekowymi tradycjami wpływa na żywotność współczesnego Leuven. Studenci z Częstochowy z pewnością potwierdzą tę opinię.

Nowe wyzwania dla uczelni technicznych

Już od czasów renesansu i późniejszej rewolucji przemysłowej dokonuje się stały postęp w dziedzinie nowych technologii i procesów produkcyjnych. Ale dopiero ostatnie dziesięciolecia przyniosły pytania dotyczące zużycia energii i problemów środowiska naturalnego.

Od czasów renesansu i rewolucji przemysłowej stale doskonalimy istniejące lub opracowujemy nowe materiały. Jednak dopiero ostatnie dziesięciolecia przyniosły pytania odnośnie do wyczerpywania się zasobów naturalnych, odpadów przemysłowych, śmieci i recyklingu.

Pozwólcie Państwo, że odwołam się do przykładu z technologii formowania metalu, gdyż od wielu lat właśnie w tym zakresie Leuven i Częstochowa silnie współpracują, ciesząc się uznaniem światowych ośrodków naukowych. Mówiąc dokładniej, dziedziną tą jest ciągarstwo. Rozwój technologiczny na przestrzeni tysiąca lat doprowadził w średniowieczu do opracowania procesu ciągnięcia grubych drutów. Do wykonania cienkich włókien metalowych o średnicy 10 mikronów potrzebna była nowa technologia, którą miałem przyjemność opracowywać, będąc pracownikiem Bekaert Steel Wire Corporation. Technologia ta znajduje ogromne zastosowanie w przemyśle precyzyjnym. Ale ten nowy proces mógł się stać sukcesem komercyjnym dopiero wtedy, gdy wyeliminowano poważne zagrożenia dla środowiska, z jakimi był, niestety, związany.

Po latach empiryzmu naukowego żyjemy w dobie modelowania matematycznego. Jesteśmy w stanie przewidzieć zachowanie się materiału w różnych warunkach na różnych etapach procesu produkcyjnego. Taka wysoka technologia niesie ze sobą niebezpieczeństwo, iż naukowiec-specjalista nie będzie w stanie porozumieć się z przeciętnym słuchaczem.

Oto przykład: bardzo łatwo można było wyjaśnić niefachowcom cały proces technologiczny przebiegający w walcowni sprzed II wojny światowej – gruby kęs stali został umieszczony między obrotowymi walcami, te zaś rozwałcowały go do momentu osiągnięcia ostatecznych wymiarów po to, by wykorzystać wyjściowy arkusz blachy jako blachę karoseryjną. Obecnie naukowiec-inżynier może zajrzeć w głąb stali, analizując indywidualne ziarna za pomocą mikroskopu elektronowego skaningowego, po czym jest w stanie zmierzyć ich rozkład orientacji poprzez analizę wzorów Kikuchi. Następnie używa tych danych w równaniach konstytutywnych, bo te z kolei pozwalają przewidzieć zachowanie się arkusza blachy w procesie tłoczenia elementów w przemyśle samochodowym. Jak uczynić te technologiczne zawilości zrozumiałymi dla nieprofesjonalistów? To właśnie zadanie wydaje mi się wyzwaniem dla inżyniera przyszłości.

Wyszkolenie inżynieryjne: perspektywa akademicka

Z uwagi na to, że znikają granice między tradycyjnymi dyscyplinami naukowymi, określenie optymalnego programu nauczania dla studentów nauk technicznych jest trudniejsze niż w przypadku studentów medycyny, prawa czy pedagogiki. W obliczu wprowadzenia w życie deklaracji Bolonia/Sorbona oraz różnic na studia licencjackie i magisterskie, widać jasno, że zgadzamy się w Europie co do podstawowych zasad, ale formułując je, używamy pojęć mało precyzyjnych.

Oto te zasady:

- **Program nauczania powinien opierać się na szerokich podstawach**

Ale co to są te szerokie podstawy? Czy w dobie bioinżynierii kurs biochemii nie jest równie istotny jak kurs z matematyki czy fizyki?

- **Wskazane jest podejście interdyscyplinarne**

O jakie dyscypliny chodzi? Kosztem których tradycyjnych dyscyplin powinniśmy wprowadzać nowe? Jaka powinna być proporcja między naukami humanistycznymi a technicznymi?

- **Należy wprowadzić elastyczny system kształcenia**

Czego ma dotyczyć owa elastyczność? Czy oznacza to może zwiększoną ofertę przedmiotów do wyboru przy utrzymaniu pewnych przedmiotów wiodących, obowiązkowych?

- **Kierunki i kursy z dziedziny zarządzania**

Czy należy je postrzegać jako *deus ex machina*? Czy nie przypisujemy im zbyt dużego znaczenia? Obserwując Europę Środkową, trudno nie zauważyć ogromnej fascynacji kursami tego typu. Oczywiście uzasadnione jest, aby każdy program kształcenia na kierunkach technicznych zapewniał studentom możliwość opanowania podstaw z tej ważnej dyscypliny. Pozwolę sobie jednak na pewną osobistą uwagę. Jestem głęboko przekonany, że w tej dziedzinie liczy się przede wszystkim praktyka. Dlatego tak ważne jest, aby każdy wydział, instytut czy jakakolwiek inna mniejsza grupa naukowa stanowiła dla naszych studentów wzór dobrego zarządzania. Pokazujemy naszym studentom dobre przykłady organizacji pracy.

Wyszkolenie inżynieryjne: perspektywa przemysłowa

Przemysł 2001 roku poszukuje idealnego inżyniera, który powinien posiadać optymalną kombinację wszelkich dobrych cech i właściwości. Przede wszystkim powinien być świetnym matematykiem i fizykiem oraz powinien łączyć praktyczne przygotowanie inżynieryjne z wysoką specjalizacją. Powinien ustawicznie pogłębiać swoją wiedzę, być przedsiębiorczy i lojalny w stosunku do swego pracodawcy. Powinien wykazywać postawę pełnego szacunku dla technologii tradycyjnych, ale jednocześnie poszukiwać nowych, lepszych rozwiązań. Powinien sprawnie kierować zespoła-

mi ludzkimi, ale również umieć być częścią zespołu. Powinien być wysportowany i dobrze ubrany. Powinien znać oczywiście kilka języków obcych, co umożliwi mu szerokie kontakty międzynarodowe. W takich sytuacjach będzie mógł wykorzystać swe wyjątkowe umiejętności komunikacyjne. Idealny inżynier wreszcie powinien przewidywać zagrożenia dla środowiska naturalnego oraz reakcje opinii publicznej na swoją twórczą działalność. I wreszcie idealny inżynier powinien także posiadać przynajmniej pięcioletni staż przemysłowy i to najlepiej już w momencie ukończenia studiów.

Drodzy Państwo! Proszę nie wpadać w panikę!

Proponuję Państwu w tym momencie lekturę cytatu, pochodzącego z I wieku p.n.e., którego autorem jest Marcus Vitruvius Pollo. Cytuje: „(...) każdy konstruktor będzie zasługiwał na uznanie, jeśli spróbuje zrozumieć sens swojej pracy. Powinien być nie tylko utalentowanym fachowcem, ale powinien też odczuwać ciągłą potrzebę uczenia się, poznawania, mając jednocześnie pełną świadomość, że ten proces nigdy się nie kończy. Bowiem geniusz bez wiedzy, a wiedza bez zrozumienia nigdy nie uczynią z człowieka dobrego rzemieślnika. Ponadto, przyszły konstruktor powinien poprawnie wyrażać swoje myśli zarówno w mowie, jak i w piśmie oraz być ekspertem w zakresie rysunku technicznego. Musi mieć też rozległą wiedzę z optyki i matematyki. Nieobce powinny mu być także dziedziny, jak historia, muzyka, prawo rzymskie, a także astronomia. (...)”.

Wniosek wydaje się oczywisty: dwa tysiąclecia niewiele zmieniły w zakresie wymagań, jakie inżynierom stawia rzeczywistość.

Dualizm w naukach technicznych

Technologia zawsze była czynnikiem budującym, ale także rujnąjącym kultury i cywilizacje. To stwierdzenie jest uprawnione w stosunku do wszystkich dyscyplin inżynieryjnych, poczynając od metalurgii, a na technologii informacji kończąc.

To właśnie metalurgia umożliwiła konstruowanie pługów, ale także i mieczy. Dziś, dzięki tej dyscyplinie powstają mosty, ale można ją także wykorzystać do konstrukcji bomb odłamkowych. Technologie informatyczne z pewnością zbliżają do siebie ludzi, dając możliwość łatwego dostępu do informacji. Jednocześnie jednak ich nagłe wprowadzenie w innych kulturach przynosi złe owoce w postaci ekspozycji negatywnych aspektów zachodniej cywilizacji, takich jak brak szacunku dla rodziny i wartości moralnych czy też konsumpcyjny stosunek do życia. Bowiem dostęp do najnowszych zdobyczy cywilizacyjnych nie czyni nas, niestety, lepszymi ludźmi.

Pragnę w tym miejscu odwołać się do cytatu z książki „Les Identites Meurtrieres”, której autor Amin Maalouf już w 1996 roku tak pisał: „Byłoby tra-

gicznie, gdyby postępująca globalizacja stała się procesem jednokierunkowym. To znaczy, z jednej strony jakiś „uniwersalny nadawca”, a z drugiej strony wyłączne „odbiorca”. Z jednej strony płynące „normy”, a z drugiej strony „wyjątki”. Z jednej strony ci, którzy się przekonuje, że trudno ich czegokolwiek nauczyć, a z drugiej strony ci, którzy stopniowo nabierają przekonania, iż nikt nie ma ochoty ich słuchać”.

Wniosek: Spróbujmy więc ochronić i umocnić pozytywne elementy w każdej europejskiej społeczności. A w mojej opinii są dwa takie elementy:

– „**duch**” Erazma w dziedzinie kultury

Traktujmy Europę jako naszą wspólną wioskę. Naśladujmy przykład zainicjowany w Collegium Trilingue przez Erazma w XV wieku, który wtedy do-

strzegł potrzebę nauki łaciny, greki i języka hebrajskiego. Dziś obywatele wspólnej Europy powinni mieć ambicję opanowania także trzech języków.

– „**rygor**” Kopernika w dziedzinie kształcenia inżynierskiego.

Będąc w tym wspaniałym mieście – Częstochowie, pragnę na zakończenie podzielić się z Państwem nadzieją, którą tak często wyraża także Papież Polak Jan Paweł II. Nadzieją, aby nauki techniczne służyły zawsze tylko pokojowi i budowaniu lepszego świata i aby wszelki postęp naukowy odbywał się zawsze w poszanowaniu kulturowych i religijnych odrębności.

Fragment wykładu prof. Etienne Aernoudt tłumaczyła Barbara Janik

XIII Krajowa i II Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Techniczna

NOWE SPOJRZENIE NA OSADY ŚCIEKOWE

– ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII

W dniach 3-5 lutego 2003 r. odbyła się, zorganizowana przez Instytut Inżynierii Środowiska Politechniki Częstochowskiej, XIII Krajowa i II Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Techniczna z cyklu „Gospodarka osadowa w oczyszczalniach ścieków”.

Konferencja ta miała szczególny charakter, ponieważ połączona była z jubileuszem 30-lecia pracy naukowej i dydaktycznej senatora RP prof. dr. hab. inż. Januarego BIENIA. Patronat honorowy nad Konferencją objął marszałek Senatu RP prof. dr. hab. Longin Pastusiak, a zaproszenie do Komitetu Honorowego przyjęli ministrowie i senatorowie RP oraz wojewoda śląski i marszałek województwa śląskiego.

W Sesji Jubileuszowej Konferencji udział wzięło ok. 150 uczestników i gości z kraju i zagranicy (m.in. z Czech, Holandii, Irlandii, Kanady, Niemiec, Rosji, Turcji, USA i Włoch).

Obrady otworzył przewodniczący Komitetu Organizacyjnego dr. hab. inż. Grzegorz Malina prof. PCz., który zapowiedział wystąpienia zaproszonych gości.

Jako pierwszy gratulacje, w imieniu premiera rzą-

du Leszka Millera i własnym, złożył Jubilatowi sekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska poseł Czesław Śleziak. Senacką Komisję Ochrony Środowiska reprezentowała senator RP Apolonia Klepacz. Następnie wystąpili Senatorowie RP: Grzegorz Lipowski i Tadeusz Wnuk, JM Rektor Politechniki Częstochowskiej prof. dr. hab. inż. Henryk Dyja oraz dziekani: Wy-

działu Inżynierii i Ochrony Środowiska dr. hab. inż. Marta Janosz-Rajczyk prof. PCz., Wydziału Budownictwa – dr. hab. inż. Sławomir Kosiński prof. PCz., Wydziału Elektrycznego – dr. hab. inż. Andrzej Roman prof. PCz., a także przedstawiciel sejmiku województwa śląskiego Wiesław Maras i zastępca prezydenta miasta Czę-

stochowy Bogumił Sobuś. W imieniu Dziekana Wydziału Inżynierii Środowiska Politechniki Wrocławskiej prof. dra hab. inż. Janusza Jeżowieckiego życzenia i gratulacje przekazywał dr Tadeusz Marcinkowski. Profesor J. Bień został także uhonorowany medalem Slovak University of Technology w Bratysławie, który w imieniu Władz Uczelni wręczył prof. Jozef Križ. W trakcie składania gratulacji można było usły-

sześć wiele słów uznania i podziękowania za to, czego dokonał. Serdeczne życzenia dotyczyły dalszych, równie wspaniałych sukcesów w przyszłości, a na ręce Jubilatki złożono listy gratulacyjne, kwiaty oraz upominki.

Sesję Jubileuszową rozpoczął Profesor J. Bień referatem na temat zastosowania ultradźwięków w inżynierii środowiska. Natomiast referaty plenarne wygłosili: prof. zw. dr hab. inż. Edward S. Kempa, prof. dr inż. Wim Rulkens z Holandii oraz prof. Ludovico Spinosa z Włoch.

W pierwszym dniu obrad miała miejsce również sesja posterowa, podczas której zaprezentowano 24 postery. Przewodniczył jej dr hab. inż. Grzegorz Malina prof. PCz. Sesja ta cieszyła się dużym zainteresowaniem, a dyskusja w trakcie jej trwania była ożywiona, chwilami bardzo gorąca.

Obrady toczyły się w ramach sześciu sesji tematycznych. W czasie sesji na temat *technologii przeróbki osadów ściekowych*, której przewodniczyli prof. zw.

dr hab. inż. Edward S. Kempa oraz prof. dr inż. Wim H. Rulkens (Uniwersytet Wageningen- Holandia) wygłoszono pięć referatów. W sesjach II i III rozważano problematykę unieszkodliwiania osadów ściekowych, a przewodniczyli im kolejno; prof. dr hab. inż. Piotr Kowalik (członek korespondent PAN), prof. Ludovico Spinosa (IRSA-Włochy), dr Duncan J. Martin (University of Limerick-Irlandia) i prof. dr hab. inż. Hanna Obarska-Pempkowiak (Politechnika Gdańska).

Podczas trwania sesji IV, której przewodniczącymi byli prof. dr inż. Manfred Lohse (University of Applied Sciences Faculty of Civil Engineering LASU-Niemcy) i prof. dr hab. inż. Władysław Nowak (Politechnika Szczecińska), omawiano energetyczne wykorzystanie biomasy. Kolejne sesje tematyczne, V i VI, poświęcone były problematyce odnawialnych źródeł energii. Przewodniczącymi tych sesji byli: prof. dr hab. inż. Krzysztof Wierzbicki (Instytut IBMIER, Warszawa) i prof. dr inż. Tomasz S. Wiltowski (Coal Reserch Center Southern Illinois University-USA) oraz prof. dr Jozef Križ (Slavebna Fakulta STU-Słowacja) i prof. dr hab. inż. Kazimierz Szymański (Politechnika Koszalińska).

Konferencja była poświęcona dwóm zasadniczym

tematom: klasycznej problematyce unieszkodliwiania osadów ściekowych i odnawialnym źródłom energii wiatrowej, słonecznej, wodnej, geotermalnej oraz wykorzystania energii z biomasy i osadów ściekowych. W wygłaszanych referatach prezentowano nowatorskie osiągnięcia z zakresu omawianej tematyki, a dyskusje służyły wymianie doświadczeń. Program Konferencji obejmował również przybliżenie Instytutu Inżynierii Środowiska, Politechniki Częstochowskiej oraz regionu częstochowskiego w kraju i za granicą.

Aneta Opara

Technical and Economic Aspects of Industrial Reconversion

W dniach 2-3 grudnia 2002 roku na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej odbyła się I Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Technical and Economic Aspects of Industrial Reconversion”. Konferencja została zorganizowana m.in. przez: Haute Ecole Catholique du Luxemburg „Blaise Pascal”, ISI Pierrard, College Europeen de Technologie oraz Wydział Zarządzania Politechniki Częstochowskiej.

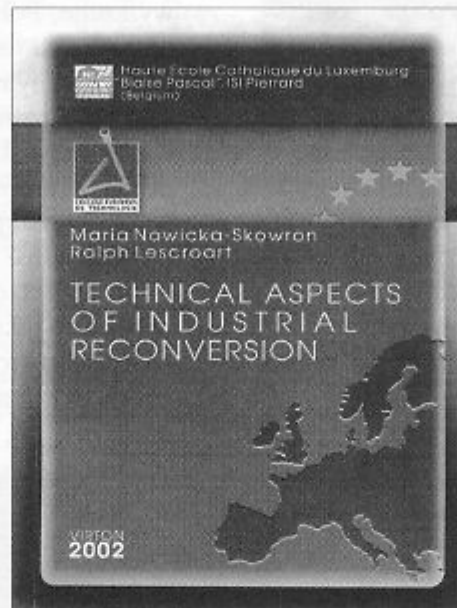
W obradach uczestniczyli pracownicy naukowcy wyższych uczelni zagranicznych: uniwersytetów z Wiednia, z Żyliny, ze Sztokholmu, Uniwersytetu Technicznego z Clausthal, Uniwersytetu Technicznego z Koszyc oraz Wyższej Szkoły Zawodowej z Weingarten. W konferencji wzięli udział również przedstawiciele uczelni krajowych: uniwersytetów Łódzkiego, Szczecińskiego, Szkoły Głównej Handlowej, akademii ekonomicznych z Katowic, z Krakowa,

z Poznania, akademii rolniczych z Krakowa, ze Szczecina, Akademii Rolniczo-Technicznej z Bydgoszczy, Politechniki Wrocławskiej, ORGMASZ-u oraz Politechniki Częstochowskiej.

W trakcie obrad poruszono problemy zmian w sferze gospodarki i technologii. Podczas swoich wystąpień zaproszeni goście prezentowali różnorodne spojrzenia na procesy rekonwersji. Organizatorzy oraz uczestnicy zapowiedzieli kontynuację spotkań naukowych poświęconych tej tematyce. W 2004 roku zaplanowano zorganizowanie drugiej edycji konferencji. W roku bieżącym natomiast odbędzie się na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej seminarium i warsztaty dla młodych pracowników nauki organizowane przez

Haute Ecole Catholique du Luxemburg „Blaise Pascal”, ISI Pierrard.

Marlena Grabowska

Energia 2003 – Przemiany i nowe kierunki w przyjaznej środowisku energetyce

W dniach od 16 do 22 marca 2003 roku odbyła się w S. Cristina (rejon Val Gardena) we Włoszech IV Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Techniczna „Energia 2003 – Przemiany i nowe kierunki w przyjaznej środowisku energetyce”. Konferencję zorganizowały: Katedra Ogrzewnictwa, Wentylacji i Ochrony Atmosfery i Katedra Inżynierii Energii Politechniki Częstochowskiej oraz Towarzystwo Gospodarcze Polskie Elektrownie. Współorganizatorami byli: Elektrim Megadex S.A., Elektrownia Turów S.A., Foster Wheeler Energia Polska Sp. z o.o., Południowy Koncern Energetyczny S.A., Grupa Kapitałowa Fasing S.A. Patronat honorowy nad Konferencją objęli senatorowie RP J. Suchański i J. Bień. Wprowadzającym tematem obrad tegorocznego spotkania były zintegrowane systemy zarządzania w energetyce w perspektywie integracji z Unią Europejską. Przedstawione referaty miały charakter naukowy bądź techniczno-naukowy. Wśród nich na uwagę zasługiwały m.in. tematy dotyczące:

- **rynku energii**, jako stymulatora rozwoju rozwiązań w energetyce. T. Anuszkiewicz z WINUEL S.A. zwrócił uwagę na konieczność urynkwienia energetyki, co będzie miało znaczący wpływ na

podniesienie efektywności funkcjonowania przedsiębiorstw energetycznych. Mówiąc o rynku energii, należy w tym miejscu zaznaczyć, iż bez odpowiednich narzędzi informatycznych nie osiągnie się nad nim przewagi konkurencyjnej, co zaznaczył w swoim wystąpieniu J. Piotrowski z **Computerland**.

- **giełdy energii na rynku europejskim**. Ten temat omówił I. Łazor z **Towarowej Giełdy Energii S.A.**, widząc przyszłość rynku energii w sojuszu giełd energii, obejmującym Niemcy, Polskę, Czechy, Szwajcarię, Austrię i Holandię.
- **IPPC, BAT i BREF w energetyce zawodowej**. J. Zwoździak z **Politechniki Wrocławskiej** przybliżył zagadnienia zintegrowanego zapobiegania i ograniczania zanieczyszczeń, zwane potocznie dyrektywą IPPC. Dyrektywa ta wiąże się z obowiązkiem dostosowania się operatorów wybranych typów instalacji do wymogów BAT (Najlepszej Dostępnej Techniki) jako warunku uzyskania zintegrowanego pozwolenia.
- **chemii w energetyce**. R. Buczkowski z **UMK w Toruniu** podkreślił, iż w kreowaniu nowoczesnych technologii spalania wymaga się nieustanne-

go zaangażowania wiedzy chemicznej zarówno w pracach o charakterze poznawczym, jak też aplikacyjnym.

- **energii odnawialnej.** Temat spalania i zgazowania biomasy w reaktorach fluidalnych omówił B. Piekarski z **Foster Wheeler Energia Polska**, podkreślając fakt olbrzymiego potencjału energetycznego tkwiącego w uprawach energetycznych oraz w odpadach komunalnych i przemysłowych.
- **zielonych certyfikatów.** W nawiązaniu do poprzedniego wystąpienia, J. Miękus z **Energoprojekt Consulting** poruszył temat „rynku zielonych certyfikatów”. Wyjaśnił, iż system zielonych certyfikatów dopiero się rozwija i w żadnym z krajów, w którym jest stosowany, nie stanowi jedyne instrumentu wspierania rozwoju energetyki odnawialnej.
- **zagospodarowania popiołów fluidalnych.** J. Maślanka z **Energomar Nord** zaprezentował walory nowego materiału budowlanego o nazwie *Flubet*, otrzymanego na bazie lotnych popiołów fluidalnych oraz jego nieograniczone wykorzystanie w budownictwie.
- **materiałów ogniotrwałych.** M. Chojnacki z **R & M IZOMAR Sp. z o.o.** przybliżył nowe technologie wykonywania obmurza dla kotłów fluidalnych, tak istotnego z punktu widzenia pewności ruchowej tych kotłów.
- **sorbentów.** W. Malinowski z **Lhoist Central Europe** zaprezentował technologię produkcji nowej generacji sorbentów do odsiarczania spalin.
- **nowoczesnych bloków energetycznych.** Wystąpienie M. Tymoszka z **PAK S.A.** dotyczyło realizacji opartego o kocioł pyłowy bloku 460 MW. W tym miejscu, dla przeciwagi, W. Nowak z **Politechniki Częstochowskiej** dokonał analizy możliwości zastosowania w Elektrowni Łagisza kotła fluidalnego z warstwą cyrkulacyjną dla bloku 460 MW opartego na parametrach nadkrytycznych. Z. Bis również z **Politechniki Częstochowskiej** omówił aspekty separacji ziaren w kotłach fluidalnych. H. Majchrzak z **Elektrowni Opole** przedstawił problemy związane z eksploatacją nowoczesnych elektrowni zawodowych.
- **zarządzania w energetyce.** Zintegrowane systemy zarządzania w energetyce w perspektywie integra-

cji z UE omówił R. Walkowiak z **Elektrowni Turów S.A.** W obszernym wystąpieniu zwrócił m.in. uwagę na fakt, iż w jednoczącej się Europie konkurencyjnym – w stosunku do innych paliw – nośnikiem energii staje się węgiel brunatny. Wobec powyższego, Polska ze swoimi zasobami węgla brunatnego ma wszelkie atuty, aby stać się potentatem energetycznym. W dalszej części tego tematu wystąpił P. Krasnowski z **Citibanku Handlowego** i W. Krzywoszyński z **Elektrowni Turów S.A.**, którzy poruszyli zagadnienie zarządzania ryzykiem finansowym występujące przy podejmowaniu dużych przedsięwzięć technicznych i ekonomicznych. Dobrym przykładem jest tu właśnie Elektrownia Turów, która jako pierwsza w polskim sektorze energetycznym wyemitowała euroobligacje. Celem emisji była restrukturyzacja długu oraz pozyskanie finansowania dla projektów modernizacyjnych.

Nie sposób omówić tutaj wszystkich wystąpień, na trwającej pięć dni, konferencji i oddać ducha toczących się dyskusji i sporów. Niewątpliwie, szczególne emocje wywołała dyskusja na temat prywatyzacji polskiej energetyki. Wprowadzana w Polsce konsolidacja pozioma nie obejmująca dystrybutorów energii, nie jest dobrym rozwiązaniem,

gdyż w konsekwencji ucierpieć mogą na niej elektrownie, a w ostatecznym rozrachunku odbiorcy. Uczestnicy konferencji poparli stanowisko polskich przedsiębiorstw domagające się – wzorem koncernów zachodnich – konsolidacji pionowej energetyki, tj. łączącej wytwórcę z przesyłem energii i jej dystrybucją. Elementem końcowym wystąpień był odbiegający w treści referat dra nauk medycznych R. Małeckiego, dotyczący naszego zdrowia, ściśle chorób nerek. Prelegent zachęcał w nim do kontrolowania naszego ciśnienia tętniczego, mającego istotny wpływ na stan nerek. W ten oto sposób został pogodzony duch twórczy i sprawy ciała. Zrównoważeni wewnętrznie, na co miały niebagatelny wpływ ośnieżone Alpy, uczestnicy wyjechali, oczekując kolejnych spotkań.

prof. Wojciech Nowak

Małe i średnie przedsiębiorstwa w Polsce i w krajach Unii Europejskiej

29 kwietnia 2003 roku na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej odbyło się I Krajowe Seminarium Kół Naukowych na temat „Małe i średnie przedsiębiorstwa w Polsce i w krajach Unii Europejskiej”. Organizatorem spotkania były koła naukowe „Młodzi Przedsiębiorcy” i „Menedżer”.

Zasadniczym celem seminarium było zaprezentowanie dotychczasowego dorobku naukowego studentów kół naukowych, wymiana doświadczeń oraz poglądów, upowszechnianie wiedzy na temat małych i średnich przedsiębiorstw i ich roli w gospodarce,

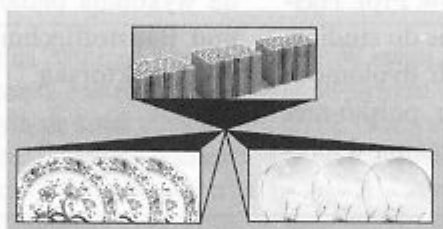
możliwości pozyskiwania środków unijnych na rozwój przedsiębiorczości oraz miejsca samorządów lokalnych w tym procesie. W trakcie seminarium referaty wygłosili studenci i pracownicy Akademii Rolniczej z Wrocławia i Krakowa, Akademii Ekonomicznej z Krakowa i Poznania, Akademii Górniczo-Hutniczej z Krakowa oraz Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej z Kalisza. W związku z dużym zainteresowaniem seminarium podjęto decyzję o cyklicznym organizowaniu tego typu spotkań.

Piotr Bartkowiak

Polsko-Niemieckie Seminarium „Materiały Ceramiczne”

Instytut Inżynierii Materiałowej
Politechnika Częstochowska

Institut für Keramik, Glas-
und Baustofftechnik
Technische Universität, Freiberg

2 kwietnia 2003 r. Instytut Inżynierii Materiałowej gościł przedstawicieli Institut für Keramik, Glas-und

Baustofftechnik Technische Universität we Freibergu. Na zaproszenie dyrektora instytutu prof. dra hab. inż. Zygmunta Nitkiewicza przybyli prof. dr hab. Christos G. Aneziris kierownik Katedry Ceramiki, prof. dr.-ing. Heiko Hessenkemper kierownik Katedry Szkła i Technik Emaliowania oraz były rektor uniwersytetu we Freibergu prof. dr.-ing. hab. Ernst Schlegel.

Po spotkaniach z rektorem Politechniki Częstochowskiej oraz władzami Wydziału Inżynierii Proce-

Prezydium w osobach: prof. dr hab. Maria Skowron, dr hab. inż. Jerzy Siwka prof. PCz., prof. dr.-ing. Heiko Hessenkemper, prof. dr.-ing. hab. Ernst Schlegel oraz prowadzący seminarium prof. dr hab. inż. Zygmunt Nitkiewicz

sowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej goście z Niemiec wzięli udział w I Polsko-Niemieckim Seminarium Ceramicznym zorganizowanym przez Instytut Inżynierii Materiałowej. Zaprezentowano 7 referatów (3 wygłoszone przez niemieckich gości i 4 – przez pracowników naszego Instytutu). W seminarium wzięli również udział prorektor Politechniki

Częstochowskiej prof. dr hab. Maria Nowicka-Skowron, dziekan WIPMiFS dr hab. Jerzy Siwka prof. PCz. oraz liczne grono studentów IV i V roku. Zarów-

Prezentacja pracowników Instytutu Inżynierii Materiałowej – dr inż. J. Iwaszko.

no goście, jak i gospodarze przedstawili tematykę aktualnie prowadzonych w obu instytutach badań oraz profil kształcenia studentów i doktorantów. Prof. Hasenkemper zachęcał studentów szczególnie do studiów zagranicznych i zdobywania podwójnych dyplomów. Taki też cel przyświecał organizatorom polsko-niemieckiego spotkania, by w ramach rozwijania współ-

pracy umożliwić studentom wyższych lat wyjazdy do niemieckiego Instytutu i zdobywanie dyplomów obu uczelni.

Prezentacja gości - prof. dr-ing. hab. Ernst Schlegel

W ramach dotychczasowej współpracy pracownik Instytutu Inżynierii Materiałowej dr inż. Anna Zawada wykonała badania w Institut für Keramik, Glas- und Baustofftechnik i w zeszłym roku obroniła tam pracę doktorską.

Barbara Kucharska

VI Międzynarodowa Konferencja Logistyki Stosowanej „Total Logistics Management”

W dniach 12-14 grudnia 2002 roku odbyła się w Zakopanem VI Międzynarodowa Konferencja Logistyki Stosowanej „Total Logistics Management”. Organizatorami konferencji byli:

- Instytut Automatyki Politechniki Krakowskiej
- Katedra Analizy Ekonomicznej i Logistyki Politechniki Częstochowskiej
- Katedra Logistyki Technicznego Uniwersytetu Clausthal, Niemcy
- CID Ltd. Spółka z o.o. Kraków

W konferencji wzięło udział 46 naukowców z kraju i zagranicy reprezentujących różne ośrodki naukowe i przemysłowe. Referaty prezentowane na konferencji zostały opublikowane w Pracach Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej w serii Seminaria i Konferencje Nr 7. Zadaniem konferencji było budowanie pomostu pomiędzy teorią a praktyką logistyki. Zgodnie z założeniami, konferencja stała się

miejszem, w którym nastąpiło nawiązanie współpracy specjalistów z dziedziny ekonomii, techniki oraz zarządzania. Zakres tematyczny konferencji obejmował wszystkie obszary zastosowania logistyki, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki Zarządzania Łańcuchem Dostaw, eLogistyki oraz ekologii. Integralną częścią konferencji była dyskusja okrągłego stołu na temat ujednoczenia terminologii stosowanej w obszarze logistyki. Efektem konferencji - poza publikacją i dyskusjami naukowymi - były spotkania koleżeńskie, które z pewnością zaowocują pogłębieniem współpracy interdyscyplinarnej.

Sebastian Kot

WYBORY „ABSOLWENTA ROKU 2002”

Już po raz trzeci w historii Uczelni odbyły się wybory „Absolwenta Roku”. Przypomnijmy, że tytuł ten Stowarzyszenie Wychowanków Politechniki Częstochowskiej nadaje osobom, które - mocno akcentując fakt, że są absolwentami naszej Uczelni - poprzez swoją działalność na forum gospodarczym, społecznym czy politycznym promują Politechnikę Częstochowską, utrwalając jej wizerunek w kraju i za granicą.

W dniu 25 kwietnia br. na scenie Teatru Dramatycznego im. Adama Mickiewicza w Częstochowie stanęło 10 nominowanych, wybranych przez Kapitułę spośród zgłoszonych kandydatów.

Oto oni:

- ⇒ **Aleksander Dyderski** – absolwent Wydziału Budowy Maszyn z 1971 roku, właściciel firmy ALDEX, zajmującej się projektowaniem, produkcją i handlem urządzeniami oświetleniowymi,
- ⇒ **Roman Huszno** – absolwent Wydziału Budowy Maszyn z 1977 roku, współwłaściciel firmy SEMEX, zajmującej się kompleksowym zaopatrzeniem innych firm w zakresie działów towarowych, takich jak: artykuły metalowe, materiały budowlane, stal, farby, łożyska, smary, pasy klinowe, śruby, systemy dociepleń, pokrycia dachowe, elektronarzędzia, pneumatyka oraz ich serwisem,
- ⇒ **Marian Kopcisz** – absolwent Wydziału Metalurgicznego z 1977 roku, prezes i współwłaściciel firmy EKOREM, zajmującej się budową, modernizacją i eksploatacją ciepłowni i kotłowni,
- ⇒ **Jan Korsak** – absolwent Wydziału Metalurgicznego z 1980 roku, właściciel firmy CARGO&TRAVEL AGENCY, która prowadzi działalność w zakresie turystyki i przewozu towarów w ruchu krajowym i międzynarodowym, w 2002 roku został wybrany prezesem Polskiej Izby Turystyki,
- ⇒ **Andrzej Siennicki** – absolwent Wydziału Budowy Maszyn z 1971 roku, właściciel firmy CLOOS-Polska, zajmującej się projektowaniem, budową i sprzedażą zrobotyzowanych i zautomatyzowanych stanowisk spawalniczych w oparciu o licencję firmy Carl CLOOS Schweisstechnik,
- ⇒ **Lech Skrzypczyk** – absolwent Wydziału Metalurgicznego

z 1975 roku, od 2002 roku wiceprezes zarządu i zastępca dyrektora generalnego ds. produkcji i techniki Holdingu Polskie Huty Stali S.A., kierował również Hutą im. Sendzimira w Krakowie, Hutą Częstochowa i Hutą Katowice,

- ⇒ **Tadeusz Suchecki** – absolwent Wydziału Budowy Maszyn z 1981 roku, właściciel zakładu CATENA, specjalizującego się w produkcji taśm i drutów do automatów łańcuszkarskich, zakład importuje także maszyny specjalistyczne do produkcji wyrobów ze srebra,
- ⇒ **Stanisław Wójcik** – absolwent Wydziału Budowy Maszyn z 1979 roku, członek Rady Nadzorczej Polskiego Radia, kieruje również Biurem Analiz i Planowania Ekonomicznego Telewizji Polskiej, był także wiceprezesem Zarządu Telewizji Polskiej, a później zastępcą dyrektora TV Polonia,
- ⇒ **Tadeusz Wrona** – absolwent Wydziału Budowy Maszyn z 1974 roku, prezydent miasta Częstochowy,
- ⇒ **Michał Korwin-Szymanowski** – absolwent Wydziału Budowy Maszyn z 1972 roku, właściciel firmy Nitrex Metal Inc.

Postanowieniem Kapituły tytuł Absolwenta Roku 2002 otrzymał Tadeusz Wrona. Jednocześnie, uznając wyjątkowe zasługi Michała Korwina-Szymanowskiego, który działając poza granicami kraju utożsamia się z naszą Uczelnią, integrując jej absolwentów zamieszkałych w USA i Kanadzie, przyznano mu tytuł „Absolwenta – Ambasadora roku 2002”

Jak co roku, uroczystość wręczenia nominacji zgromadziła w Teatrze wspaniałą i liczną widownię – absolwentów, przyjaciół Uczelni oraz zaproszonych gości z kraju i z zagranicy. W pierwszej części programu artystycznego wystąpili: dyrektor Teatru Marek Perepeczko wraz z aktorką Paulą Kwietniewską, a także Rewia Dziecięca „Akcent”.

Po przerwie, prowadzący spotkanie dr Marek Rabenda i aktorka Teresa Dzielska, wielokrotnie wywoływali na scenę zespół „Raz, Dwa, Trzy”, który do tego stopnia zdobył uznanie publiczności, że ta – nie bacząc na zbliżającą się porę balu – domagała się bisów. A noc upłynęła pod znakiem wspaniałej zabawy w hotelu „Polonia” i wspólnych, z Kabaretem Zespołu „Śląsk”, śpiewach biesiadnych.

Danuta Kulesza

Tadeusz Wrona pracę zawodową rozpoczął w macierzystej Uczelni jako asystent, później po obronie pracy doktorskiej – jako adiunkt. W 1980 r. był jednym z założycieli „Solidarności” w Politechnice Częstochowskiej. Dziesięć lat później został radnym Częstochowy, a następnie prezydentem miasta. W latach 1991–1995 pełnił funkcję sekretarza Związku Miast Polskich. Był założycielem i przewodniczącym Ligi Krajowej oraz Ligi Miejskiej w Częstochowie. Współtworzył AWS, z listy której został wybrany posłem w 1997 r. W 2002 r. został wybrany przez mieszkańców Częstochowy prezydentem miasta w pierwszych po wojnie wyborach bezpośrednich.

Michał Korwin-Szymanowski od 1981 r. na stałe mieszka w Montrealu. Rozwinął i wdrożył do produkcji na skalę światową polską technologię azotowania gazowego „Nitreg”. Założona przez niego firma NITREX METAL zajmuje czołową, światową pozycję w dziedzinie technologii azotowania oraz wspomaganych komputerowo

systemów obróbki cieplnej. Firma ma swój oddział w Szwajcarii. Ponadto posiada cztery hartownie usługowe w Stanach Zjednoczonych, cztery w Polsce, jedną w Brazylii. Od trzech lat firma znajduje się wśród 50 najlepiej zarządzanych firm w Kanadzie. W lipcu 2002 r. zorganizował w Montrealu zjazd absolwentów PCz. zamieszkałych w USA i Kanadzie.

czuwa Komitet Redakcyjny, któremu przewodniczy prof. Henryk Piech, a sekretarzem Komitetu Redakcyjnego jest mgr Tomasz Chłopaś. Wszystkie zatwierdzone do druku artykuły są recenzowane.

Warto nadmienić, że oprócz treści merytorycznej, zawierającej materiały z szeroko rozumianej dyscypliny, jaką jest informatyka, prezentowany materiał dodatkowy zamieszczany w czasopiśmie promuje wszelkie aspekty informatyczne, od osiągnięć i sukcesów ludzi związanych z informatyką i życiem środowiska informatycznego, aż po historyczne aspekty informatyki. W czasopiśmie opisywane są, i tym samym utrwalane, fakty z życia częstochowskiej informatyki. Elementy te są pro-

mocją Politechniki Częstochowskiej i umacniają jej pozycję.

Kolejny, czwarty numer czasopisma, przyniesie zmiany w Komitecie Redakcyjnym. Zostanie on poszerzony o znane i powszechnie uznane autorytety ze świata informatyki; są to profesorowie Józef Korbicz, Marcin Paprzycki i Ryszard Tadeusiewicz. Ponadto, Komitet Redakcyjny opuściły cztery osoby, którym Redakcja serdecznie dziękuje za pomoc w dotychczasowym przygotowywaniu czasopisma i zaprasza do dalszej współpracy.

(tch)

Niezwykłe wyzwania „Collegium Cantorum”

Ostatnie tygodnie były niezwykle pracowite dla Chóru Akademickiego Politechniki Częstochowskiej „Collegium Cantorum”.

30 marca br. chór zaprezentował się w wyjątkowym koncercie muzyki wielkopostnej. Wyjątkowość polegała nie tylko na świetnym wykonaniu, ale również na tym, iż dyrygent „Collegium Cantorum” Janusz Siadlak po raz pierwszy oddał chór w inne ręce.

Chór Politechniki Częstochowskiej zaśpiewał pod batutą Jana Łukaszewskiego, dyrygenta Polskiego Chóru Kameralnego „Schola Cantorum Gedanensis”.

Wypełniona sala, owacje i bis potwierdzają klasę zespołu oraz zapotrzebowanie częstochowskiej publiczności na tego typu muzykę

Kolejnym interesującym wydarzeniem w życiu „Collegium Cantorum” był udział w Międzynarodowym Festiwalu Chóralnym we Włoszech, na który zespół wyjechał już w drugim dniu Świąt Wielkanocnych. Polski Chór nie zawiódł festiwalowej publiczności. Dobrze

dobrane i wykonane repertuar podobał się i budził ogólny aplauz oraz uznanie.

red.

IV MISTRZOSTWA NARCIARSKIE POLITECHNIKI CZĘSTOCHOWSKIEJ

IV Mistrzostwa Narciarskie Politechniki Częstochowskiej odbyły się 15 marca 2003 r., w Szczyrku. W imprezie, zorganizowanej przez Stowarzyszenie Wychowanków Politechniki Częstochowskiej pod patronatem rektora, o puchary Jego Magnificencji walczyli studenci, absolwenci i pracownicy Politechniki Częstochowskiej. Tradycyjnie w zawodach uczestniczyła też grupka zapalonych amatorów narciarstwa i snowboardu, nie tylko z naszego miasta.

Program zawodów obejmował po dwa przejazdy slalomu giganta na nartach lub na snowboardzie. Centralny Ośrodek Sportu, Oddział w Szczyrku oraz Szkoła Narciarstwa „Śmig” zapewniły profesjonalne przygotowanie trasy, obsługę sędziowską oraz elektroniczny pomiar czasu. Nad bezpiecznym przebiegiem zawodów czuwali ratownicy z Grupy Beskidzkiej GOPR.

Zdobywcą pucharu w konkurencji snowboardu został Artur Hankiewicz, student V roku Wydziału Zarządzania. W konkurencji startowało siedmiu zawodników i jedna zawodniczka, studentka Uniwersytetu Warszawskiego Agata Zakrzewska, która uzyskała drugi czas.

W konkurencji narciarskiej w kategorii seniorów zwycięzcą i zdobywcą pucharu został Piotr Szady, student II roku Wydziału Elektrycznego, w kategorii tej uczestniczyło 16 studentów. Drugie miejsce zajął Bartosz Król, trzecie – Krzysztof Hampelski.

Najszybszy z oldbojów – Marian Soboński, absolwent Wydziału Metalurgicznego z roku 1971 okazał się najlepszym w klasyfikacji generalnej. Drugi w kategorii oldbojów, liczącej 12 zawodników, był Cezary Grunt, absolwent Wydziału Metalurgicznego z roku 1981. Trzecim oldbojem był Andrzej Prandzioch.

Wśród ośmiu senierek najszybsza była Magdalena Żeślawska, przed Dagną Szyć i Lidią Major. W czteroosobowej kategorii „dam sportu” (chyba to brzmi lepiej niż „starsze seniorki”) zwyciężyła Aleksandra Grunt przed Hanną Dynier i Ewą Pilniewicz. Warunki śniegowe na trasie były doskonałe. Dobre humory dopisały. Uczestnicy pożegnali się życzeniem „do spotkania za rok!”

Krzysztof Dynier

Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego

Dziekan i Rada Wydziału
Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej
Politechniki Częstochowskiej
w Częstochowie

ogłasza całoroczny konkurs na stanowisko
asystenta
w zakresie: informatyki, inżynierii materiałowej, metalurgii,
fizyki, chemii, technologii chemicznych, ekologii, ekonomii, nauki o zarządzaniu, prawa

Do konkursu mogą przystąpić osoby, które spełniają warunki określone w Ustawie o Szkolnictwie Wyższym z dnia 12 września 1990 roku (DzU nr 65, poz. 383).

Zgłoszenie powinno zawierać:

1. Podanie
2. Dyplom ukończenia studiów wyższych
3. Życiorys
4. Kwestionariusz osobowy
5. Zaświadczenie o średniej ocen ze studiów

Zgłoszenia na konkurs przyjmowane są w Dziekanacie Wydziału Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej, 42-200 Częstochowa, al. Armii Krajowej 19.
Politechnika Częstochowska nie zapewnia mieszkania.

Dziekan i Rada Wydziału
Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej
Politechniki Częstochowskiej
w Częstochowie

ogłasza całoroczny konkurs na stanowisko
adiunkta

w zakresie: informatyki, inżynierii materiałowej, metalurgii, fizyki, chemii, technologii chemicznych, ekologii,
ekonomii, nauki o zarządzaniu, prawa

Warunki pracy i płacy określa Ustawa o Szkolnictwie Wyższym z dnia 12.09.1990 roku.

Kandydat powinien spełniać warunki określone w art. 79 Ustawy o Szkolnictwie Wyższym, a także posiadać:

- stopień naukowy doktora lub doktora habilitowanego,
- ukończone studia pedagogiczne kwalifikujące do pracy dydaktycznej oraz doświadczenie w pracy ze studentami,
- biegłą umiejętność obsługi komputera,
- znajomość co najmniej jednego języka kongresowego (angielski, francuski, niemiecki, rosyjski).

Wymagane dokumenty – podanie, kwestionariusz osobowy, odpisy dyplomów, wykaz prac opublikowanych i innych, informację o przebiegu pracy zawodowej – należy złożyć w Dziekanacie Wydziału Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej Politechniki Częstochowskiej.

Politechnika Częstochowska nie zapewnia mieszkania.

HABILITACJE

12 marca 2002 r. na Wydziale Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej odbyło się kolokwium habilitacyjne **dra inż. Jerzego Michalskiego**. Temat rozprawy: „Tworzenie się warstw powierzchniowych azotku i węgla tytanu w procesach krystalizacji z fazy gazowej w atmosferach chlorkowych”. Decyzję Rady Wydziału o nadaniu stopnia doktora habilitowanego nauk technicznych zatwierdziła Centralna Komisja ds.

Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych 25 listopada 2002 roku.

Jerzy Michalski ukończył studia na Wydziale Mechanicznym Technologicznym w 1975 r., uzyskując stopień mgra inż. mechanika ze specjalnością metaloznawstwa i obróbki cieplnej. Po ukończeniu studiów pracował w Naukowo-Produkcyjnym Instytucie Materiałów Półprzewodnikowych w Warszawie, zajmując się monokryształacją strefową tlenku glinu.

W latach 1977-1979 pracował w Fabryce Narzędzi Skrawających w Siedlcach, a w latach 1979-1991 w Instytucie Inżynierii Materiałowej Politechniki Warszawskiej.

W lutym 1990 r. przedstawił przed Radą Naukową Instytutu Inżynierii Materiałowej Politechniki Warszawskiej rozprawę doktorską pt. „Warunki tworzenia się warstw powierzchniowych w procesach osadzania z fazy gazowej w atmosferach TiC_4+H_2 i $TiCl_4+H_2+N_2$ ” i uzyskał stopień doktora nauk technicznych w zakresie inżynierii materiałowej. Od 1992 r. pracuje w Instytucie Mechaniki Precyzyjnej, gdzie od 1995 r. jest kierownikiem Zakładu Technologii Wyprzedzających IMP.

Jest autorem i współautorem 27 artykułów publikowanych w czasopiśmie o zasięgu krajowym i międzynarodowym, 72 referatów wygłoszonych na konferencjach międzynarodowych i krajowych. Jest współautorem 10 patentów i 3 wzorów użytkowych dotyczących konstrukcji urządzeń, oprzyrządowania i technologii obróbki cieplno-chemicznej.

Za działalność naukową otrzymał pięć zespołowych nagród Ministra Edukacji Narodowej oraz dwie Rektora Politechniki Warszawskiej. Od 1993 r. jest sekretarzem Rady Naukowej w Instytucie Mechaniki Precyzyjnej.

10 kwietnia 2002 r. na Wydziale Mechanicznym Politechniki Lubelskiej odbyło się kolokwium habilitacyjne **dr inż. Elżbiety Bociągi**. Temat rozprawy: „Procesy determinujące przepływ tworzywa w formie wtryskowej i jego efektywność”. Decyzja Rady Wydziału o nadaniu stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk technicznych w zakresie budowy i eksploatacji maszyn została zatwierdzona przez Centralną Komisję ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych pismem z dnia 16 grudnia 2002 roku.

Elżbieta Bociąga ukończyła studia na Wydziale Budowy Maszyn Politechniki Częstochowskiej. Pracę zawodową rozpoczęła w Instytucie Obróbki Plastycznej i Spawalnictwa Politechniki Częstochowskiej. W 1983 roku obroniła pracę doktorską pt. „Badanie podatności na zacieranie blach w procesie ciągnie-

nia”. W swojej pracy naukowej zajmuje się zagadnieniami z zakresu podstaw teoretycznych i technologicznych procesów przepływu tworzyw polimerowych w kanałach narzędzi przetwórczych, zależnościami pomiędzy warunkami przepływu tworzywa a właściwościami i cechami powierzchni wyprasek wtryskowych, problemami podobieństwa zjawisk reologicznych i cieplnych zachodzących podczas przepływu tworzywa. Jest autorką i współautorką 70 publikacji. Brała udział w wielu konferencjach naukowych krajowych i zagranicznych. Za osiągnięcia w działalności organizacyjnej i naukowo-badawczej otrzymała nagrody zespołowe Rektora w latach 1985, 1987, 1997, 1998 i 2002, a w 2002 roku nagrodę indywidualną Rektora oraz Srebrny Krzyż Zasługi. Jest członkiem Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Mechaników Polskich, Towarzystwa Przetwórców Tworzyw Wielkocząsteczkowych, The Polymer Processing Society. Bierze udział w pracach jednej z Komisji Problemowych Polskiego Komitetu Normalizacyjnego oraz Komitetu Redakcyjnego czasopisma „Przetwórstwo Tworzyw”.

14 maja 2002 r. na Wydziale Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej Politechniki Częstochowskiej odbyło się kolokwium habilitacyjne **dra inż. Marka Sławomira Soińskiego**. Temat rozprawy: „Sferoidyzacja żeliwa niskoaluminowo-krzemowego mieszką cerową”. Decyzja Rady Wydziału o nada-

niu stopnia doktora habilitowanego nauk technicznych została zatwierdzona przez Centralną Komisję ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych pismem z dnia 25 listopada 2002 r.

Marek Sławomir Soiński po ukończeniu w 1969 r. studiów na Wydziale Metalurgicznym Politechniki Częstochowskiej i uzyskaniu z wynikiem bardzo dobrym dyplomu magistra inżyniera metalurga, spec. odlewnictwo, podjął pracę w Katedrze Odlewnictwa Politechniki Częstochowskiej. W 1971 r. ukończył Podyplomowe Studium Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Po obronie pracy doktorskiej w 1976 r. został adiunktem.

Marek Sławomir Soiński specjalizuje się w badaniach procesu krzepnięcia odlewniczych stopów żelaza i krystalizacji grafitu w żeliwie. Jego dorobek naukowy obejmuje jedną monografię, 43 artykuły naukowe w uznanych czasopiśmie naukowych (w tym 21 zagranicznych), 24 publikacje naukowe

w materiałach konferencyjnych (w tym 5 zagranicznych), jeden patent. M.S. Soiński jest m.in. współautorem dwóch referatów reprezentujących Polskę na Światowych Kongresach Odlewniczych (Lizbona 1984 r.; Paryż 2000 r.). Ponadto dr hab. inż. Marek S. Soiński jest autorem lub współautorem trzech skryptów, 8 publikacji o charakterze ogólnym, 40 opra-

cowań niepublikowanych (w tym sprawozdań z badań w ramach Problemu Węzłowego 05.1.5, MPBP MR-20, CPBP 02.09, proj. bad. KBN). Odbył staże naukowe w renomowanych uczelniach niemieckich: Politechnice RWTH w Aachen i Uniwersytecie w Tybindze.

29 października 2002 r. na Wydziale Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej odbyło się kolokwium habilitacyjne dr **Marty Duś-Sitek**. Temat rozprawy: „Mechanizmy powstawania nierównowagowych koncentracji ładunku jako źródeł pola elektrycznego w warstwie wierzchniej metali”. Decyzja Rady Wydziału o nadaniu stopnia doktora habilitowanego nauk technicznych została zatwierdzona przez Centralną Komisję ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych pismem z dnia 24 marca 2003 roku.

Marta Duś-Sitek po ukończeniu w 1966 r. studiów na Wydziale Matematyki-Fizyki-Chemii Wyższej Szkoły Pedagogicz-

nej w Katowicach podjęła pracę w Instytucie Fizyki Politechniki Częstochowskiej. W 1973 r. obroniła pracę doktorską na Wydziale Matematyki i Fizyki Uniwersytetu Wrocławskiego. Tematyka prowadzonych badań dotyczy warstwy powierzchniowej, jej własności i roli w stymulowaniu procesów fizykochemicznych, w szczególności związków pomiędzy aktywnością emisyjną wzbudzonej energetycznie warstwy powierzchniowej a przemianami magnetycznymi, fazowymi i zjawiskami transportu defektów. W swym dorobku naukowym jest autorką i współautorką 59 prac opublikowanych w czasopiśmie krajowych i zagranicznych oraz prezentacji na 42 konferencjach. Otrzymała nagrodę Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego stopnia II w 1987 roku oraz zespołowe nagrody Rektora w latach: 1986, 1989 i 1990. Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Fizycznego.

Centralna Komisja ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych, pismem z dnia 16 grudnia 2002 r., zatwierdziła uchwałę Rady Wydziału Inżynierii Lądowej Politechniki Warszawskiej z dnia 19 czerwca 2002 r. o nadaniu **drowi inż. Witoldowi Kucharczukowi** stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk technicznych w zakresie budownictwa konstrukcji zespolonych stalowo-betonowych.

Witold Kucharczuk ukończył studia na Wydziale Inżynierii Budowlanej Politechniki Warszawskiej, uzyskując w 1962 r. dyplom magistra inżyniera budownictwa lądowego, a w 1984 r. stopień doktora nauk technicznych.

Pracę zawodową rozpoczął w Warszawskim Przedsiębiorstwie Konstrukcji Stalowych i Urządzeń Przemysłowych „Mostostal” jako stażysta, a po odbyciu rocznego stażu pracował jako projektant i zastępca kierownika działu przygotowania produkcji.

W latach 1967-1975 pracował w Centralnym Ośrodku Badawczo-Projektowym Budownictwa Ogólnego, kolejno jako starszy projektant i główny projektant-kierownik zespołu konstrukcyjnego, a w latach 1975-1991 w Centralnym Ośrodku Badawczo-Projektowym Konstrukcji Metalowych „Mostostal” jako główny projektant, a następnie jako główny specjalista i przewodniczący Rady Techniczno-Ekonomicznej. W październiku 1986 r. podjął dodatkową pracę w Politechnice Częstochowskiej na Wydziale Budownictwa jako adiunkt w Katedrze Konstrukcji Metalowych. Uprawnienia do sporządzania projektów budowlanych konstrukcyjnych uzyskał w 1966 r., a uprawnienia do kierowania robotami budowlanymi w 1970 roku.

W 1991 r. odbył krótki staż zagraniczny w Anglii (University of Nottingham i University of Warwick).

Jest znanym specjalistą w dziedzinie konstrukcji metalowych o dużym dorobku naukowym i twórczym dorobku inżynierskim. Jego działalność naukowa i zawodowa jest związana głównie z wieloletnią pracą w Centralnym Ośrodku Badawczo-Projektowym Konstrukcji Metalowych „Mostostal” w Warszawie. Prowadził prace studialne na temat racjonalnego kształtowania i projektowania stalowych hal i budynków wielokondygnacyjnych oraz badania eksperymentalne belek hybrydowych z otworami kołowymi w środku i badania belek zespolonych stalowo-betonowych. Oryginalne, opatentowane rozwiązania konstrukcyjne ram ustroju nośnego hal stalowych zostały wdrożone w halach systemu „Mostostal” i w pawilonach handlowo-usługowych systemu ZLS, co umożliwiło zmniejszenie zużycia stali o 40-50% w stosunku do rozwiązań stosowanych uprzednio.

Za swoje osiągnięcia otrzymał, wraz z zespołami wdrożeniowymi, nagrody: Rady Naczelnej NOT (1982), Ministra Gospodarki Materiałowej (1983) i Zarządu Oddziału Warszawskiego PZITB (1985).

Szczególne znaczenie mają wyniki jego prac w dziedzinie konstrukcji zespolonych stalowo-betonowych, wdrożone w licznych projektach, zrealizowanych i użytkowanych obiektów budowlanych, w tym na terenie Politechniki Częstochowskiej. Prace te przyczynią się niewątpliwie do upowszechnienia i zwiększenia zastosowań tych racjonalnych i ekonomicznych rozwiązań konstrukcyjnych w kraju.

Jest autorem lub współautorem 20 publikacji w recenzowanych czasopiśmie naukowo-technicznych, 18 referatów na konferencjach krajowych i zagranicznych, 14 patentów i 3 książek (skrypt, monografia i podręcznik akademicki – przygotowany do druku).

Doświadczenia, zdobyte w pracy naukowej i zawodowej, skutecznie wykorzystuje w pracy dydaktycznej. Wypromował około 80 magistrów i inżynierów.

DOKTORATY

15 stycznia 2003 r. na Wydziale Inżynierii Mechanicznej i Informatyki Politechniki Częstochowskiej odbyła się obrona rozprawy doktorskiej mgra inż. **Macieja Majora**.

Temat rozprawy: „Fale przyspieszenia w wybranych nieliniowych materiałach sprężystych”.

Promotorem pracy był dr hab. inż. Sławomir Kosiński prof. PCz.

Maciej Major ukończył studia w 1993 r. na Wydziale Budownictwa i Inżynierii Środowiska, uzyskując tytuł mgra inż. w zakresie konstrukcji budowlanych i inżynierskich. Od 1994 r. jest zatrudniony na Wydziale Budownictwa Politechniki Częstochowskiej, początkowo w Zakładzie Wytrzymałości Materiałów, a obecnie w Katedrze Mechaniki Technicznej. W swoim dorobku naukowym ma opublikowane 4 artykuły, z których 2 w formie referatów zostały wygłoszone na konferencjach krajowych.

Uchwałą Rady Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Informatyki Politechniki Częstochowskiej z 16 stycznia 2003 r. mgr inż. Maciej Major uzyskał stopień doktora nauk technicznych, a rozprawa doktorska została wyróżniona.

9 maja 2002 r. na Wydziale Inżynierii Mechanicznej i Informatyki Politechniki Częstochowskiej przed Komisją ds. Przewodów Doktorskich odbyła się obrona pracy doktorskiej mgra **Jarosława Siedleckiego**. Temat rozprawy: „Wykorzystanie metod analizy wrażliwości w termodynamice procesów odlewniczych”.

Promotorem pracy był dr hab. inż. Romuald Szopa prof. PCz.

Jarosław Siedlecki w 1997 r. ukończył studia na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym WSP w Częstochowie, uzyskując tytuł magistra matematyki. W tym samym roku podjął studia doktoranckie na Wydziale Budowy Maszyn Politechniki Częstochowskiej.

Jest współautorem 11 publikacji w czasopiśmie i materiałach konferencyjnych krajowych i zagranicznych dotyczących modelowania szeroko rozumianych zagadnień termodynamiki procesów odlewniczych.

9 maja 2002 r. Rada Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Informatyki nadała mgrowi Jarosławowi Siedleckiemu stopień doktora nauk technicznych.

10 października 2002 r. na Wydziale Elektrycznym przed Komisją ds. Przewodów Doktorskich odbyła się obrona pracy doktorskiej mgra inż. **Janusza Flaszy**. Temat rozprawy: „Stany dynamiczne samotokowego układu napędowego z motoreduktorami konstrukcji specjalnej przy uwzględnieniu rzeczywistych obciążeń”.

Promotorem pracy był dr hab. inż. Andrzej Rusek prof. PCz.

W 1994 r. Janusz Flaszka ukończył studia na Wydziale Elektrycznym Politechniki Częstochowskiej, uzyskując tytuł magistra inżyniera elektryka w zakresie elektrotechniki, specjalność przetwarzanie i użytkowanie energii elektrycznej.

W latach 1994–1995 ukończył Podyplomowe Asystenckie Studium Pedagogiczne przy Politechnice Częstochowskiej. Od 1994 r. jest zatrudniony w Instytucie Elektroniki i Systemów Sterowania PCz., w latach 1994–2002 jako asystent, a od 2002 r. jako adiunkt.

Janusz Flaszka wygłosił 4 referaty autorskie na konferencjach międzynarodowych oraz 2 referaty na konferencjach krajowych, jest współautorem 12 referatów na konferencjach krajowych, a 1 artykuł współautorski został opublikowany w czasopiśmie krajowym.

10 października 2002 r. Rada Wydziału nadała mgrowi inż. Januszowi Flaszy stopień doktora nauk technicznych.

8 kwietnia 2003 r. na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej odbyła się obrona pracy doktorskiej mgr inż. **Elżbiety Wystockiej**. Temat rozprawy: „Zastosowanie analizy ekonomicznej w zarządzaniu restrukturyzacją procesów gospodarczych”.

Promotorem pracy był prof. zw. dr hab. Ryszard Borowiecki. Praca była realizowana w ramach grantu promotorskiego KBN.

Elżbieta Wysłocka ukończyła studia w 1983 r. na Wydziale Metalurgicznym Politechniki Częstochowskiej. Następnie pracowała w zakładach przemysłowych Częstochowy, a od 1997 r. na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej. Obecnie jest zatrudniona w Katedrze Inwestycji, Rachunkowości i Mikroekonomii.

Jest autorką 11 publikacji zamieszczonych w czasopiśmie i materiałach konferencyjnych oraz 2 roz-

działów w książkach, dotyczących analizy ekonomicznej i jej roli w zarządzaniu restrukturyzacją procesów gospodarczych, w szczególności procesów zachodzących w przemyśle hutniczym. Uczestniczyła w badaniach naukowych koordynowanych przez Akademię Ekonomiczną w Krakowie.

8 kwietnia 2003 r. Rada Wydziału nadała mgr inż. Elżbiecie Wysłockiej stopień doktora nauk ekonomicznych w zakresie nauk o zarządzaniu, wyróżniając pracę ze względu na szczególne walory naukowe.

9 grudnia 2002 r. na Wydziale Inżynierii i Ochrony Środowiska odbyła się obrona pracy doktorskiej mgr inż. **Beaty Matysiak**. Temat rozprawy: „Wpływ pola ultradźwiękowego na parametry reologiczne odwadnianych osadów ściekowych”. Promotorem pracy był prof. zw. dr hab. inż. Januariusz Bień. W 1995 roku Beata

Matysiak obroniła na Wydziale Budownictwa i Inżynierii Środowiska pracę magisterską na temat: „Badania własności barierowych odpadów elektrownianych w stosunku do metali ciężkich” z wynikiem bardzo dobrym. Od 1996 r. do dnia dzisiejszego jest zatrudniona w Zakładzie Urządzeń Sanitarnych Instytutu Inżynierii Środowiska Politechniki Częstochowskiej. Jej zainteresowania naukowe związane są z problematyką unieszkodliwiania i zagospodarowywania osadów ściekowych w oczyszczalniach ścieków. Jest autorką i współautorką 30 publikacji naukowych dotyczących gospodarki oraz przeróbki osadów ściekowych, a także 2 skryptów.

9 grudnia 2002 r. Rada Wydziału Inżynierii i Ochrony Środowiska Politechniki Częstochowskiej nadała mgr inż. **Beacie Matysiak** stopień doktora nauk technicznych.

3 grudnia 2002 r. na Wydziale Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej Politechniki Częstochowskiej odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgra inż. **Pawła Pawłasa**. Temat rozprawy: „Analiza walcowania prętów o zawężonych tolerancjach wymiarowych”. Promotorem pracy był prof. zw. dr hab. inż. Henryk Dya.

Paweł Pawlas ukończył studia w 1990 r. na Wydziale Mechanicznym Technologicznym Politechniki Śląskiej w Gliwicach, uzyskując tytuł magistra inżyniera w zakresie przeróbki plastycznej metali. Następnie podjął pracę w Hucie 1. Maja w Gliwicach, a od 1994 r. pracuje w Instytucie Metalurgii Żelaza w Gliwicach. Ukończył Studium Doktoranckie na Wydziale Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej Politechniki Częstochowskiej. Jest autorem wniosku racjonalizatorskiego dotyczącego obróbki cieplnej walców oraz autorem i współautorem 14 publikacji o tematyce

przeróbki plastycznej metali.

3 grudnia 2002 r. Rada Wydziału nadała mgr inż. **Pawłowi Pawłasi** stopień doktora nauk technicznych.

7 listopada 2002 r. na Wydziale Inżynierii Mechanicznej i Informatyki Politechniki Częstochowskiej mgr inż. **Rafał Scherer** obronił z wyróżnieniem pracę doktorską „Methods of Classification Using Neuro-Fuzzy Systems”. Promotorem rozprawy był prof. dr hab. inż. Leszek Rutkowski.

W 1997 r. Rafał Scherer ukończył studia na Wydziale Elektrycznym Politechniki Częstochowskiej, uzyskując tytuł magistra inżyniera w zakresie elektroniki i inżynierii komputerowej. Następnie został zatrudniony jako asystent w Katedrze Inżynierii Komputerowej Politechniki Częstochowskiej oraz rozpoczął studia doktoranckie na Wydziale Inżynierii Mechanicznej i Informatyki.

Jest autorem 14 artykułów wygłoszonych podczas konferencji międzynarodowych i jednego artykułu na konferencji krajowej, związanych z logiką rozmytą i sieciami neuronowymi. Ponadto Rafał Scherer był kierownikiem grantu niskonakładowego KBN „Metody klasyfikacji z wykorzystaniem sieci rozmyto-neuronowych i ich zastosowanie w zadaniach diagnostyki medycznej”.

25 lutego 2003 r. na Wydziale Inżynierii Mechanicznej i Informatyki Politechniki Częstochowskiej przed Komisją ds. Przewodów Doktorskich odbyła się obrona pracy doktorskiej mgra inż. **Wojciecha Więckowskiego**. Temat rozprawy: „Wpływ rodzaju materiału i kształtu trzpienia endoprotezy stawu biodrowego na obciążenie kości”. Promotorem pracy była prof. zw. dr hab. inż. Monika Gierzyńska-Dolna.

W 1997 r. Wojciech Więckowski ukończył studia na Wydziale Budowy Maszyn Politechniki Częstochowskiej, uzyskując tytuł magistra inżyniera w zakresie technologii maszyn. W latach 1997–2001 był słuchaczem Studium Doktoranckiego na Wydziale Inżynierii Mechanicznej i Informatyki. Jest autorem i współautorem 8 publikacji w czasopiśmie i materiałach konferencyjnych.

27 lutego 2003 r. Rada Wydziału nadała mgr inż. **Wojciechowi Więckowskiemu** stopień doktora nauk technicznych.

25 lutego 2003 r. na Wydziale Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej Politechniki Częstochowskiej odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr inż. **Grzegorza Banaszka**. Temat rozprawy: „Wpływ kształtu narzędzi i głównych parametrów kucia na jakość wewnętrzną odkuwek”. Promotorem pracy był prof. zw. dr hab. inż. Henryk Dyja.

W 1999 r. Grzegorz Banaszek ukończył studia na Wydziale Budowy Maszyn Politechniki Częstochowskiej, uzyskując tytuł magistra inżyniera w zakresie przeróbki plastycznej. Następnie podjął naukę na studiach doktoranckich na Wydziale Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej Politechniki Częstochowskiej.

W trakcie studiów dwukrotnie otrzymał nagrodę zespołową Rektora Politechniki Częstochowskiej I stopnia. Odbył staż naukowy w Narodowej Metalurgicznej Akademii Ukrainy w Dniepropietrowsku. Jest autorem i współautorem 23 publikacji, z których 10 dotyczy tematyki degradacji stali do pracy w podwyższonych temperaturach.

25 lutego 2003 r. Rada Wydziału nadała mgr inż. Grzegorzowi Banaszce stopień doktora nauk technicznych.

15 kwietnia 2003 r. na Wydziale Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej Politechniki Częstochowskiej odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr inż. **Grzegorza Golańskiego**. Temat rozprawy: „Rola fosforu w degradacji struktury stali X10CrMoVnB 91 (P-91) po długotrwałym starzeniu w temperaturach 550, 600 i 650°C”. Promotorem pracy była prof. dr hab. inż. Stefania Stachura.

W 1998 r. Grzegorz Golański ukończył studia na Wydziale Metalurgii i Inżynierii Materiałowej Politechniki Częstochowskiej, uzyskując tytuł magistra inżyniera w zakresie inżynierii materiałowej. Następnie podjął naukę na studiach doktoranckich na Wydziale Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej Politechniki Częstochowskiej. Jest autorem i współautorem 10 publikacji z tematyki degradacji stali do pracy w podwyższonych temperaturach.

29 kwietnia 2003 r. Rada Wydziału nadała mgr inż. Grzegorzowi Golańskiemu stopień doktora nauk technicznych.

5 grudnia 2002 r. na Wydziale Inżynierii Mechanicznej i Informatyki Politechniki Częstochowskiej, odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr inż. **Marka Kęsy**. Temat rozprawy: „Analiza zjawisk powierzchniowych podczas dynamicznej obróbki nagniataniem żeliwa”. Promotorem pracy był prof. dr hab. inż. Krzysztof Tubielewicz.

19 grudnia 2002 r., zgodnie z podjętą przez Radę Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Informatyki uchwałą, mgr inż. Marek Kęsy uzyskał stopień doktora nauk technicznych w zakresie budowy i eksploatacji maszyn.

Marek Kęsy ukończył studia w 1993 r. na kierunku mechanika i budowa maszyn Wydziału Budowy Maszyn, w 1997 r. studia uzupełniające na kierunku zarządzanie i marketing Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej. W 1993 r. rozpoczął pracę w Instytucie Technologii Maszyn i Automatykacji Produkcji. Jest autorem lub współautorem 12 publikacji naukowych dotyczących problematyki: inżynierii powierzchni, automatykacji i sterowania CNC oraz zagadnień ekonomicznych. W 2000 r. otrzymał zespołową nagrodę Rektora Politechniki Częstochowskiej I stopnia za osiągnięcia naukowo-badawcze.

7 stycznia 2003 r. na Wydziale Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej Politechniki Częstochowskiej odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr inż. **Sylwii Wiewiórowskiej**. Temat rozprawy: „Wpływ parametrów przeróbki plastycznej na własności stopu BA7”. Promotorem pracy był dr hab. inż. Jan Pilarczyk prof. PCz.

W 1997 r. Sylwia Wiewiórowska ukończyła studia na Wydziale Metalurgii i Inżynierii Materiałowej Politechniki Częstochowskiej, uzyskując tytuł magistra inżyniera na kierunku komputeryzacja procesów przeróbki plastycznej. Następnie podjęła naukę na studiach doktoranckich na Wydziale Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej Politechniki Częstochowskiej. W trakcie studiów dwukrotnie otrzymała nagrodę zespołową Rektora Politechniki Częstochowskiej II stopnia. Jest autorką i współautorką 23 publikacji.

7 stycznia 2003 r. Rada Wydziału nadała mgr inż. Sylwii Wiewiórowskiej stopień doktora nauk technicznych.

3 kwietnia 2003 r. na Wydziale Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej Politechniki Częstochowskiej odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr **Anny Przybył**. Temat rozprawy: „Wpływ dodatku wolframu na mikrostrukturę, właściwości magnetyczne i procesy przemagnesowania nanokompozytów magnesów Nd-Fe-B”.

Promotorem pracy był dr hab. inż. Jerzy Wystocki prof. PCz.

Anna Przybył ukończyła studia w 1998 r. na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie, uzyskując tytuł magistra w zakresie fizyki. Od ukończenia studiów jest zatrudniona w Instytucie Fizyki Wydziału Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej Politechniki Częstochowskiej. Odbyła studia doktoranckie na tym Wydziale. Jest autorką i współautorką 10 publikacji z tematyki materiałów magnetycznie twardej. W 1999 r. była wyróżniona zespołową nagrodą Rektora Politechniki Częstochowskiej za szczególne osiągnięcia naukowo-badawcze.

29 kwietnia 2003 r. Rada Wydziału nadała mgr Annie Przybył stopień doktora nauk technicznych.

9 grudnia 2002 r. na Wydziale Inżynierii i Ochrony Środowiska odbyła się obrona pracy doktorskiej mgra inż. **Krzysztofa Rećko**. Temat rozprawy: „Wytwarzanie z odpadów mulów węglowych i osadów ściekowych granulatów przeznaczonych do utylizacji”. Promotorem pracy był dr hab. inż. Janusz Girczys prof. PCz.

W 1994 r. Krzysztof Rećko ukończył studia na Wydziale Budownictwa i Inżynierii Środowiska, uzyskując dyplom magistra inżyniera o specjalności zaopatrzenie w wodę, unieszkodliwianie ścieków i odpadów. W tym samym roku podjął pracę w Zakładzie Utylizacji Odpadów i Ochrony Gleby na stanowisku asystenta.

Jest autorem lub współautorem 6 publikacji naukowych dotyczących zagospodarowania odpadów, które publikowano w czasopismach oraz wydawnictwach konferencyjnych. Jest również współautorem zgłoszenia patentowego.

9 grudnia 2002 r. Rada Wydziału nadała mgrowi inż. Krzysztofowi Rećko stopień doktora nauk technicznych.

5 grudnia 2002 r. na Wydziale Inżynierii Mechanicznej i Informatyki przed Komisją ds. Przewodów Doktorskich odbyła się obrona pracy doktorskiej mgr **Jolanty Szymczyk**. Temat rozprawy: „Zmienne wewnętrzne w termosprężystości siatek periodycznych o złożonej strukturze”. Promotorem pracy był prof. zw. dr hab. inż. Czesław Woźniak.

Jolanta Szymczyk ukończyła w 1996 r. studia wyższe na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie na kierunku matematyka, uzyskując tytuł magistra. W październiku 1996 r. rozpoczęła pracę w Instytucie Matematyki i Informatyki Politechniki Częstochowskiej. Rok później podjęła studia doktoranckie na Wydziale Inżynierii Mechanicznej i Informatyki. Uczestniczyła w wielu konferencjach naukowych. Jest współautorką 13 publikacji w czasopismach i wydawnictwach konferencyjnych.

19 grudnia 2002 r. Rada Wydziału nadała mgr Jolancie Szymczyk stopień doktora nauk technicznych.

15 kwietnia 2003 r. na Wydziale Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej Politechniki Częstochowskiej odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgra inż. **Pawła Wieczorka**. Temat rozprawy: „Umocnienie wydzieleniowe w ultraniskowęglowych stalach bainitycznych z dodatkiem miedzi”. Promotorem pracy był dr hab. inż. Andrzej Lis prof. PCz.

W 1998 r. Paweł Wieczorek ukończył studia na Wydziale Metalurgii i Inżynierii Materiałowej Politechniki Częstochowskiej, uzyskując tytuł magistra inżyniera w zakresie inżynierii materiałowej. Następnie kontynuował naukę na studiach doktoranckich na Wydziale Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej Politechniki Częstochowskiej. Jest autorem i współautorem 11 publikacji z tematyki umocnienia wydzieleniowego stali bainitycznych.

29 kwietnia 2003 r. Rada Wydziału nadała mgrowi inż. Pawłowi Wieczorkowi stopień doktora nauk technicznych.

19 września 2002 r. na Wydziale Inżynierii Mechanicznej i Informatyki przed Komisją ds. Przewodów Doktorskich odbyła się obrona pracy doktorskiej mgr **Jowity Rychlewskiej**. Temat rozprawy: „Modele symplekcyjne zagadnień elastodynamiki mikroperiodycznych ośrodków ciągłych”. Promotorem pracy był prof. zw. dr hab. inż. Czesław Woźniak.

W 1996 r. Jowita Rychlewska ukończyła studia na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie na kierunku matematyka, uzyskując tytuł magistra. W tym samym roku rozpoczęła pracę w Instytucie Matematyki i Informatyki Politechniki Częstochowskiej. W 1997 r. podjęła studia doktoranckie na Wydziale Budowy Maszyn. Uczestniczyła w wielu konferencjach naukowych. Jest współautorką 13 publikacji w czasopiśmie i wydawnictwach konferencyjnych.

19 września 2002 r. Rada Wydziału nadała mgr Jowicie Rychlewskiej stopień doktora nauk technicznych.

25 listopada 2002 r. na Wydziale Inżynierii i Ochrony Środowiska odbyła się obrona pracy doktorskiej mgr inż. **Elżbiety Sperczyńskiej**. Temat rozprawy: „Biologiczne przemiany azotu amonowego w procesie oczyszczania ścieków koksowniczych”. Promotorem pracy była dr hab. inż. Marta Janosz-Rajczyk prof. PCz.

W 1995 r. Elżbieta Sperczyńska ukończyła studia na Wydziale Budownictwa i Inżynierii Środowiska, uzyskując dyplom magistra inżyniera w zakresie inżynierii środowiska o specjalności zaopatrzenie w wodę, unieszkodliwianie ścieków i odpadów. W 1996 r. podjęła pracę w charakterze asystentki w Zakładzie Technologii Wody, Ścieków i Chemii Środowiska.

Jest autorką lub współautorką 11 publikacji z zakresu inżynierii środowiska, które zamieszczono w czasopiśmie oraz wydawnictwach krajowych i zagranicznych. W 1998 r. za przygotowanie pracowni i instrukcji do prowadzenia zajęć ze Specjalistycznego Laboratorium Oczyszczania Wody i Ścieków uzyskała zespołową nagrodę Rektora Politechniki Częstochowskiej II stopnia.

25 listopada 2002 r. Rada Wydziału nadała mgr inż. Elżbiecie Sperczyńskiej stopień doktora nauk technicznych.

27 marca 2003 r. na Wydziale Elektrycznym odbyła się obrona pracy doktorskiej mgr inż. **Grzegorza Dudka**. Temat rozprawy: „Ekonomiczny rozdział obciążeń z zastosowaniem algorytmów ewolucyjnych”. Promotorem pracy był dr hab. inż. Władysław Brzozowski prof. PCz.

Grzegorz Dudek w 1994 r. ukończył studia na Wydziale Elektrycznym Politechniki Częstochowskiej, uzyskując dyplom magistra inżyniera o specjalności przetwarzanie i użytkowanie energii elektrycznej. Za bardzo dobre wyniki w nauce został uhonorowany pamiątkowym medalem i dyplomem Rektora. W tym samym roku rozpoczął pracę w charakterze asystenta w Instytucie Elektroenergetyki PCz.

Jest autorem 18 i współautorem 5 publikacji naukowych zamieszczonych w wydawnictwach konferencyjnych i czasopiśmie krajowych. W latach 1998–2002 był głównym wykonawcą jednego oraz kierownikiem dwóch grantów badawczych, finansowanych przez KBN.

Jego zainteresowania naukowe skupiają się wokół zastosowania algorytmów ewolucyjnych, sieci neuronowych, metod statystycznego rozpoznawania obrazów i teorii chaosu w dziedzinie planowania pracy systemu elektroenergetycznego, prognozowania zapotrzebowania na energię elektryczną oraz modelowania i diagnostyki urządzeń w elektrowniach.

27 marca 2003 r. Rada Wydziału Elektrycznego nadała mgr inż. Grzegorzowi Dudkowi stopień doktora nauk technicznych.

21 stycznia 2003 r. przed Radą Wydziału Elektrycznego odbyła się obrona pracy doktorskiej mgr inż. **Stanisława Chudzika**. Temat rozprawy: „Dynamiczna metoda pomiaru parametrów cieplnych materiałów termoizolacyjnych”. Promotorem pracy był dr hab. inż. Waldemar Minkina prof. PCz.

Stanisław Chudzik rozpoczął studia na Wydziale Elektrycznym Politechniki Częstochowskiej w 1992 r. Tytuł mgr inż. elektryka uzyskał w 1997 r. i podjął pracę na stanowisku asystenta w Instytucie Elektroniki i Systemów Sterowania Politechniki Częstochowskiej.

Jest autorem i współautorem 12 artykułów w wydawnictwach krajowych oraz 2 publikacji zagranicznych.

21 stycznia 2003 r. Rada Wydziału Elektrycznego nadała mgr inż. Stanisławowi Chudzikowi stopień doktora nauk technicznych

POŻEGNANIA

LEONID NIKIFOROWICZ LESIK 1941-2002

3 grudnia 2002 roku w wieku 61 lat zmarł nasz drogi Kolega i Przyjaciel prof. dr hab. inż. Leonid Lesik.

Leonid Nikiforowicz Lesik urodził się 18 lipca 1941 roku w Doniecku na Ukrainie. Pierwsze lata życia spędził w bardzo trudnych warunkach, w czasie okupacji Związku Radzieckiego przez hitlerowskie Niemcy. Szkołę średnią ukończył w Doniecku w 1958 roku, a studia wyższe na Wydziale Metalurgicznym Politechniki Donieckiej w 1964 roku, w specjalności metalurgia. W 1974 roku obronił pracę doktorską, a w 1978 roku uzyskał stopień docenta.

W latach 1976–1977 Leonid Nikiforowicz Lesik odbył staż naukowy w znanym na całym świecie ośrodku badawczym Imperial College of Science and Technology w Londynie.

Pierwsze kontakty Profesora z Politechniką Częstochowską przypadają na lata 1986–1989, pracował wtedy jako docent w Katedrze Przeróbki Plastycznej Metali naszej Uczelni. W latach 1996–1998 Leonid Nikiforowicz Lesik odbył staż habilitacyjny w Katedrze Przeróbki Plastycznej Metali Politechniki Częstochowskiej, który zakończył się obroną pracy habilitacyjnej w dniu 27 października 1998 roku. Wtedy już na stałe zwią-

zał się z naszą Uczelnią. W latach 1998–2000 był adiunktem w Katedrze Przeróbki Plastycznej Metali, a od 1 października 2000 roku został powołany na stanowisko profesora w Instytucie Modelowania i Automatyzacji Procesów Przeróbki Plastycznej Metali. Od września tego roku objął funkcję zastępcy dyrektora Instytutu, i jednocześnie kierownika Zakładu Modelowania Procesów Metalurgicznych.

Profesor Lesik specjalizował się w teorii i technologii procesów walcowania oraz ich modelowaniu, w szczególności dotyczących wyrobów walcowni bruzdowych, w tym bimetalowych prętów. Z tego zakresu prowadził zajęcia dydaktyczne i prace dyplomowe. Był autorem i współautorem około 90 publikacji naukowych, 2 monografii, 13 patentów i kilkunastu wdrożeń oraz ponad 50 prac niepublikowanych. Prace Profesora Lesika mają duże znaczenie dla rozwoju hutnictwa, dzięki Jego udziałowi w wielu projektach badawczych realizowanych dla polskich hut.

Najważniejsza dla rozwoju naszego Instytutu była pomoc naukowa okazywana przez Profesora młodym pracownikom nauki. Profesor Lesik zawsze znajdował czas i służył radą każdemu, kto o nią poprosił. Poza pracą zawodową dał się poznać jako życzliwy Kolega i Przyjaciel, na którego zawsze można było liczyć. Odszedł od nas Człowiek o uznanym autorytecie naukowym, głęboko zaangażowany w rozwój przemysłu hutniczego w Polsce, o silnej osobowości, pełen twórczego uporu.

Będzie nam Go bardzo brakowało.

Jego dokonania pozostaną na długo we wspomnieniach wychowanków, współpracowników i przyjaciół.

Pamięć o Profesorze zobowiązuje nas wszystkich do kontynuacji rozpoczętych przez Niego dzieł.

Pracownicy Instytutu Modelowania i Automatyzacji
Procesów Przeróbki Plastycznej Metali

KRZYSZTOF KOPISZKA 1959-2003

W dniu 4 marca 2003 roku zmarł nagle w wieku 44 lat Kolega Krzysztof Kopiszka - wieloletni pracownik Instytutu Maszyn Ciepłych oraz Instytutu Maszyn Tłokowych i Techniki Sterowania w Politechnice Częstochowskiej.

Krzysztof urodził się 2 lipca 1959 roku w Częstochowie w rodzinie związanej z Politechniką, jego Matka pracowała przez wiele lat w kasie naszej Uczelni. Po ukończeniu Szkoły

Metalowej w 1977 roku podjął pierwszą i jedyną w swoim życiu pracę w Politechnice Częstochowskiej. Egzamin dojrzałości zdał w 1980 roku i uzyskał tytuł technika mechanika o specjalności *budowa maszyn*. W trakcie służby wojskowej ukończył szkołę specjalistów technicznych wojsk lotniczych w stopniu kaprala.

Przez 26 lat pracy w Politechnice Częstochowskiej dał się poznać jako szczerzy, serdeczny przyjaciel. Był podporą instytutów w sprawach technicznych, pracownikiem solidnym i bardzo cenionym przez kolegów i zwierzchników. Był współtwórcą prawie wszystkich stanowisk badawczych zbudowanych w instytutach. Członek NSZZ SOLIDARNOŚĆ, honorowy dawca krwi, sanitariusz plutonu ratownictwa ogólnego w Politechnice, twórca projektu racjonalizatorskiego nr 51/87 pt. „Regeneracja dysz do palników firmy MESSER-GRIESHEIM”, specjalista w dziedzinie prac precyzyjnych.

Krzysztof pozostawił pogrążoną w żalu Rodzinę, żonę, dwie córki - Kasię i Justynę.

Będzie nam Go brakowało.

Koleżanki i koledzy

JOANNA SZCZEPAŃSKA

15 grudnia 2002 r. odeszła od nas koleżanka, z którą spędziłyśmy kilkanaście lat wspólnej pracy w administracji Uczelni. Pozostanie w naszej pamięci jako osoba uśmiechnięta i serdeczna dla ludzi. Dobrze czuła się w grupie wypróbowanych koleżanek, wybrane dopuszczała do swojego świata, dzieliła z nimi radości i smutki. To, co jednak było dla Niej najważniejsze, pozostawało w głębi Jej duszy i z tym była sama. Asiu, jesteś w naszych wspomnieniach, czujemy Twoją obecność, kiedy spotykamy się w swoim gronie. Pamiętamy o nieprzemijających wartościach przyjaźni i głębokim koleżeństwie.

Koleżanki

JADZIA KLESZCZ

*„Spieszmy się kochać ludzi,
tak szybko odchodzą...”*

6 kwietnia 2003 r. odeszła nasza koleżanka Jadzia Kleszcz z d. Zielińska.

Walczyła z podstępą chorobą, która okazała się silniejsza niż Jej wola życia. Bardzo chciała żyć dla swoich bliskich, szczególnie dla syna Daniela-Jej dumy i radości. Była osobą pogodną, uśmiechniętą, koleżeńską i życzliwą. Taką Cię Jadziu zapamiętamy i taką wspominać będą wszyscy, którzy mieli z Tobą kontakt przez 26 lat pracy w Bibliotece Głównej.

Zostaniesz w naszych sercach.

Koleżanki z pracy

ITALIA 2003: 28 kwietnia - 7 maja

Wyruszyliśmy z Częstochowy o północy. Kierunek Wenecja. W autokarze nie ma wolnych miejsc. Pracownicy Politechniki Częstochowskiej wyjeżdżają na wycieczko-pielgrzymkę* do Włoch.

Zafascynowany kulturą Włoch pilot, niezawodni kierowcy, sprawujący opiekę pasterską ojciec Marcin i ks. Andrzej. Bogaty program. Wspaniała pogoda. Mnóstwo wrażeń związanych ze zwiedzaniem obiektami, przepięknymi krajobrazami i przeżyciami duchowymi. Naprawdę warto było wyruszyć na tę wyprawę – przez Alpy i Apeniny, nad Morze Tyreńskie i Morze Adriatyckie.

W poniedziałek wieczorem, 28 kwietnia, dojeżdżamy do naszego pierwszego noclegu pod Wenecją. We wtorek, 29 kwietnia, naszym celem stał się już Rzym. Po drodze zwiedzamy Florencję z jej klasycznym pięknem. Jeszcze dość długi dystans do pokonania do Anzio, do hotelu pod Rzymem, nad samym morzem, gdzie spędzimy trzy noce. Mimo zmęczenia uczestniczymy chętnie w wieczornej Eucharystii. Jest bardzo szczególna. Na plaży, przy cichym szumie fal i zapadającym z wolna zmroku.

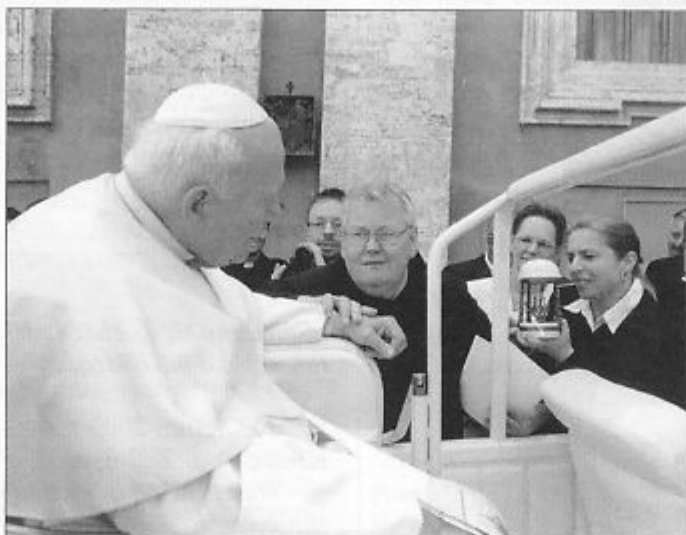
30 kwietnia, środa. Audiencja Generalna na Placu Świętego Piotra w Watykanie. Wyruszyliśmy z hotelu już o świcie, aby zająć jak najlepsze miejsca. Bardzo ciepło,

ale nie upalnie. My, Polacy, potrafimy i lubimy czekać na Jana Pawła II – naszego Papieża. Jest to zresztą szczególne oczekiwanie, gdyż mamy dla Jego Świątobliwości specjalny dar od pracowników i studentów naszej Uczelni: wykonaną z marmuru i brązu statuetkę** uświetniającą 25. rok pontyfikatu oraz ustanowienie różańcowych tajemnic światła. U góry napis: ŚWIATŁO: WIARY-NAUKI-KULTURY; poniżej: POLITECHNIKA CZĘSTOCHOWSKA. Pod spodem dedykacja: *Z okazji 25. roku Pontyfikatu i ustanowienia różańcowych tajemnic światła Jego Świątobliwości Janowi Pawłowi II, Papieżowi – Polakowi, pracownicy i studenci Politechniki Częstochowskiej.* Nasz duszpasterz akademicki czyni wielkie starania, by choć mała delegacja mogła dostać się przed oblicze Ojca Świętego. Wszyscy głęboko przeżywają całą audyencję. Sześć osób dostaje pozwolenie na to, by móc z bliska pożegnać opuszczającego Plac Świętego Piotra Namiestnika Chrystusa. Samochód papieski zatrzymuje się przy nas. Trzy osoby mają szczęście ucałować dłoń Jana Pawła II. Statuetka zostaje przekazana. Radość jest jeszcze większa, gdy następnego dnia okazuje się, iż te szczególne chwile zostały uwiecznione przez watykańskich fotografów.

W Rzymie zwiedzamy Muzea Watykańskie, Bazylikę Świętego Piotra, Bazylikę Świętego Pawła za Murami, Kapitol, Colosseum, Panteon, Fontannę di Trevi, Schody Hiszpańskie, Piazza Navona ... To tylko część tego, co można tu zobaczyć i przeżyć. Wiele osób na pewno będzie chciało powrócić do wiecznego miasta. Wielkim przeżyciem jest Msza Święta odprawiona w Katakumbach Świętego Kaliksta.

2 maja, w piątek, czekała nas kolejne wzruszenia. Monte Cassino. Eucharystia odprawiona na cmentarzu polskich żołnierzy. Złożona wiązanka biało-czerwonych kwiatów. Wspólne odśpiewanie „Czerwonych maków”. Wieczorem przyjeżdżamy do pięknie położonego hotelu w Monte Santangelo. Widoki są wprost niesamowite! W sobotę, 3 maja, uczestniczymy we Mszy Świętej w Grocie Michała Archanioła. Tego dnia odwiedzamy też San Giovanni Rotondo – miejsce życia i śmierci Ojca Pio. Osobiste prośby i modlitewne skupienie. Wspólna Droga Krzyżowa. Budzący respekt szpital - Dom Ulgi w Cierpieniu.

4 maja, w niedzielę, odwiedzamy miejsce Cudu Eucharystycznego w Lanciano. Jak głęboko można sobie uświadomić tutaj fakt, iż ten Cud dokonuje się podczas sprawowania każdej Mszy Świętej! Z Lanciano udajemy się do przepięknie położonego sanktuarium w Loreto. Odwiedzamy polski cmentarz wojskowy. Najświętsza Ofiara sprawowana jest w poniedziałek o świcie w Bazylice Loretańskiej, w Domku Najświętszej Rodziny.

Wręczenie statuetki (od lewej o. Marcin Olejnik, prof. Marta Janosz-Rajczyk, mgr Olga Stawska)

Na naszej trasie pozostaje jeszcze Republika San Marino, gdzie niemal wszyscy zaopatrują się w likiery oraz pełna elegancji i oryginalnego uroku Bolonia. Główny plac z pomnikiem Neptuna, uniwersytet, krzywe wieże, niedokończona katedra, kościół Świętego Dominika ... Chciałoby się spędzić tu więcej czasu, ale pora już wyruszyć w kierunku Wenecji.

Zwiedzanie miasta Świętego Marka Ewangelisty przewidziane jest na 6 maja, wtorek – ostatni dzień naszego pobytu w Italii. Dużo wrażeń dostarcza nam już sama przejażdżka tramwajem wodnym. Pełna złotych mozaik Bazylika i pełen gołębi Plac Świętego Marka, Pałac Dożów, Most Westchnień to tylko niektóre punkty naszej trasy. Po południu pozostaje już tylko zaopatrzenie się na drogę w suchy prowiant. Bogatsi w nowe doświadczenia, w wrażenia z wycieczki, w duchowe przeżycia i poznanie uroków pielgrzymowania, zmęczeni, ale szczęśliwi jedziemy z powrotem do kraju. Z ziemi włoskiej do Polski ...

Olga Stawska

* organizatorami wycieczko-pielgrzymki byli: Olga Stawska, EXODUS (usługi turystyczne), ALMATUR (usługi transportowe)

** ufundowana przez Rektora Politechniki Częstochowskiej, prof. dra hab. inż. Henryka Dyję statuetka, naszkicowana na podstawie własnego pomysłu przez organizatorkę wyprawy do Włoch, jest dziełem częstochowskiego artysty Krzysztofa Pabiańczyka

OD MARCOWYCH „GREGOŁÓW” DO MAJOWEJ WIOSNY STUDENTÓW CZĘSTOCHOWY

Aleksander Gąsiorowski

Tradycja studenckich „*igrów uciesznych a swawoli roztomaitych przez żaki czynione*” jest stara jak sama szkolna forma przekazywania wiedzy. Zasady zapisu do szkoły były różne w różnych wiekach, a przyjęcia do żakowskiego grona zawsze były pełne zabaw i śmiechów dla jednych, przykrości, czasem także i kosztów dla drugich. Z biegiem czasu ta stara tradycja „*wkupnego*” do określonego grona przeniosła się na inne pola działalności ludzkiej i nie, jak twierdzą złośliwi, w celu uraczenia się piwem (w nadmiarze), ale dla przyjęcia adeptów do grona starych, doświadczonych fachowców. Warto wspomnieć, że takim

właśnie celowi służą coroczne „*spotkania pod kadzią*” organizowane w Politechnice Częstochowskiej dla nowych hutników i odlewników.

W średniowieczu 12 marca każdego roku był dniem tzw. „*gregołów*” albo „*gregorianek*”, nazwanych tak od imienia starego świętego szkolnego, któremu patronował uczony papież Grzegorz Wielki, urodzony w 540 roku, a piastujący tę najwyższą godność od roku 590 do śmierci w 604 roku. Znany jest między innymi z tego, że wprowadził w kościele nowy rodzaj śpiewu, tzw. „*chóry gregoriańskie*”. Był propagatorem oświaty oraz opiekunem chłopców (bo tylko chłopców

wtedy w szkołach nauczano). Legenda głosi, że skupywał on małych chłopców na targach i wysyłał do szkół. Począwszy od XV wieku w dzień jego imienin, tj. 12 marca, zapisywano dzieci do szkół niższych. Zastraszonym młodzianom, przy prowadzonym przed groźne oblicze „reктора” szkoły, dawano jako pociechę obowiązkowo obwarzanki. Po zapisach, w zabawach, czyli w „gregołach”, uczestniczyli też starsi uczniowie, kończący edukację w szkołach niższych i żacy wszechnic czy akademii, czyli uniwersytetów. Żacy rozbiegali się do domostw w celu uźbrania jądła lub grosza w zamian za wygłaszane recytacje, często po łacinie. Przystrogi i bogobojne recytacje wygłaszali oni też w kościołach w zamian za parę groszy, otrzymanych od modlących się.

Na koniec, zwykle po południu, wiązali tradycyjnie nauczycieli sznurami do stołków, a sami wychodzili korowodem na ulice miast i urządzali maskarady. Ponadto jeden z nich, zwykle najstarszy, nakładał na siebie kawałek starego kolorowego sukna, brał w ręce wcześniej przygotowaną laskę z czarną tablicą zapisaną literami i udawał świętego Grzegorza. Wielu żaków wykrzykiwało w czasie korowodu o niedostatku i głodzie, w celu skłonienia mieszczan do zwiększonych datków w pieniądzu lub naturze, na które nastawiano żakowskie kiesy, torby, czapki, ręce. W tych obchodach było wiele psot i żartów, które w tym dniu uchodziły żakom na sucho. Zdarzały się nawet libacje piwem i winem czynione przez starszych żaków, ale straż miejskie w „gregoły”, mimo hałasów i krzyku w szynkach, nie przeszkadzały w zabawie.

Należy dodać, że trochę inaczej wyglądała sprawa z zapisami do wszechnic, zwanych uniwersytetami albo szkołami głównymi. **Rektor** dokonywał wpisu, czyli **immatrykulacji** do księgi uniwersytetu zwanej metryką, za co pobierana była opłata pieniężna lub w na-

turze. Studia były płatne, opłacało się ustalone czesne. Niezamożni studenci mieszkali w **domach akademickich**, czyli **bursach**, gdzie pod surowym nadzorem profesorów prowadzili życie półzakonne. Zamożniejsi wynajmowali stancje w domach mieszczan, musieli się jednak znajdować pod nadzorem **bakałarza**, **magistra** lub **profesora**. Przybyli z prowincji początkujący studenci potrzebowali zazwyczaj jakiegoś wsparcia, wskazówek oraz rad starszych kolegów oraz opiekunów naukowych. Uniwersytet zalecał więc świeżo przyjętym uczniom, aby wybrali sobie jednego z mistrzów, który by sprawował opiekę nad młodym żakiem oraz kontrolował jego postę-

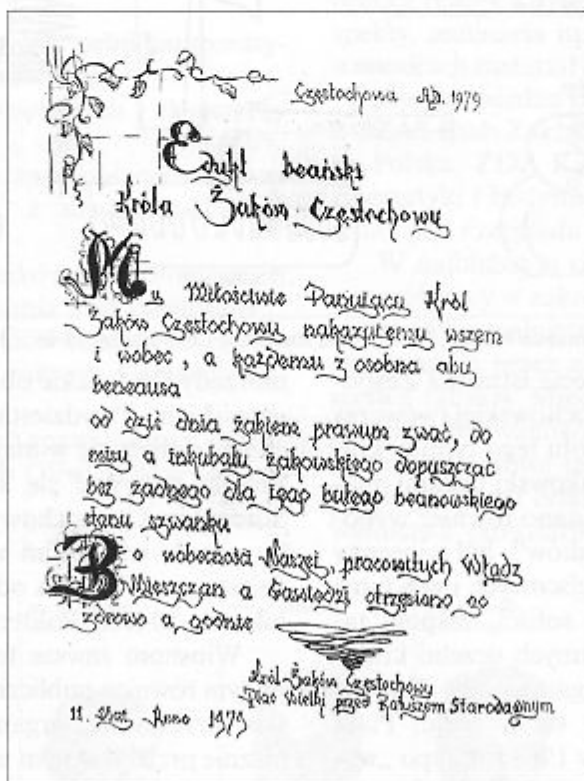

Otrzęsiny - gladzenie liczka beana

py w nauce. Akt taki nosił nazwę **limitacji**.

Beanus (czyli żółtodziób, pisklę, prostaczek) musiał teraz w celu pozbycia się beanii przejść swego rodzaju inicjację, chrzest uniwersytecki, czyli pasowanie na studenta, zwane **otrzęsinami**. To ciemne i nieokrzesane stworzenie musiało już

na początku swojej nauki przejść szkołę dobrych uniwersyteckich obyczajów. Należało go najpierw ociosać, a następnie oglądzić niczym pień drzewa, aby potem już z łatwością wypędzić z niego grube i prostackie, a czasem nawet sprośne, obyczaje. Odbywało się to niezwykle uroczyście w jakimś loszku lub piwnicy przy skąpym blasku lucywa. Z pomocą olbrzymiego grzebienia wielkości grabi, brzytwy wielkiej jak kosa, piły dużej jak mostek nad strumykiem, olbrzymich obcęgow, toporów, wiechci maczanych w miodzie i popiele strzyżono go, szorowano i gladzono. Biada temu, który nie wytrzymał tych wszystkich zabiegów, błagał o litość, prosił o zmiłowanie lub rozpląkał się – ośmieszony został na cały okres studiów. Po tych udrękach, sprawianych przez dziwnie ubranych starych żaków, zwykle otrzęsiny kończyły się uroczystym przemarszem do karczmy, a jądło i trunki tam spożywane były na koszt właśnie otrzęsionego. Jest oczywiste, że swawole studenckie

sił o zmiłowanie lub rozpląkał się – ośmieszony został na cały okres studiów. Po tych udrękach, sprawianych przez dziwnie ubranych starych żaków, zwykle otrzęsiny kończyły się uroczystym przemarszem do karczmy, a jądło i trunki tam spożywane były na koszt właśnie otrzęsionego. Jest oczywiste, że swawole studenckie

ograniczone były pojemnością kiesy każdego ze studentów. Brak pieniędzy zmuszał biedniejszych do podjęcia działań w celu ich zdobycia – służyli u mieszczan, udzielali korepetycji młodszym bogatszym studentom, przepisywali za bogatszych teksty literatury obowiązkowej, podejmowali się również innych prac, a czasem naciągali naiwnych. Niektórzy studenci znajdowali mecenasów, finansujących ich studia uniwersyteckie.

Tradycyjne „gregoły” w Częstochowie i Częstochówce (mieście przyklasztornym) odbywały się już od otwarcia pierwszych szkół przykościelnych, zapewne beanii pozbywać się musieli (bo taka była już wtedy stara tradycja) również mnisi, podejmujący studia na siedemnastowiecznym Uniwersytecie Jasnogórskim.

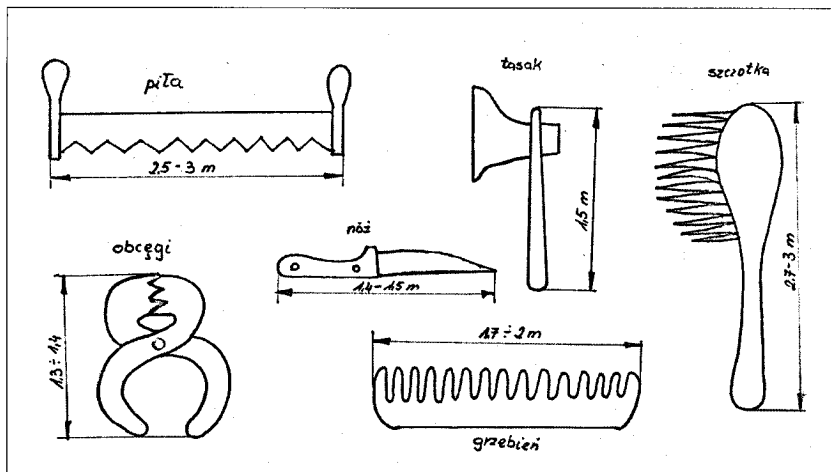
„Gregoły” i otrzęsiny beanów, czyli dwie tradycje, szkolna i studencka, zlały się w jedną, której w Częstochowie przejawem obecnie jest Wiosna Studentów Częstochowy. Choć prawdę powiedziawszy otrzęsiny mają miejsce również i dziś w pierwszych klasach szkół średnich, Wiosna Studentów Częstochowy odbywa się tradycyjnie w maju

(z wyjątkiem tej noszącej numer jeden), a jej kluczowymi wydarzeniami są korowód żakowski i otrzęsiny beanów.

Pierwsza Wiosna Studentów Częstochowy odbyła się 8 i 9 czerwca 1963 roku i w zasadzie to wielkie święto młodzieży akademickiej zorganizowane zostało z racji dziesięciolecia istnienia Zespołu Tanecznego Politechniki Częstochowskiej (wówczas najstarszego akademickiego zespołu tego typu w kraju). Odbył się barwny korowód żakowski ulicami miasta, wielki Bal Gałganiarzy, dokonano również wyboru „miss częstochowskich juwenaliów”, był wiosenny maraton filmowy. Na scenach miejscowych i w Klubie Studenckim „Filutek” wystąpili soliści, zespoły taneczne i muzyczne własne oraz innych uczelni krajowych. Pozostałe dotychczas zorganizowane Wiosny Studentów Częstochowy odbyły się w maju. Piąta Wiosna odbyła się w 1967 roku, w 1968 roku, po „wydarzeniach marcowych”, Wiosna nie odbyła się (nikt jej nie planował i nie przypisał numeru). Dziesiąta Wiosna miała miejsce w 1973 roku, piętnasta odbyła się w 1978 roku. Silnym wstrząsem dla społeczności akademickiej Częstochowy stał się zamach na Ojca Świętego Jana Pawła II 13 maja 1981 roku na placu Świętego Piotra w Rzymie oraz choroba prymasa Pol-

ski kardynała Stefana Wyszyńskiego. Wspaniale zareagowała młodzież, wspólną samorzutną decyzją, odwołując po zamachu na Ojca Świętego zaczynając się (wydrukowane plakaty, programy i zaproszenia, umówione zespoły i kabarety) Osiemnastą Wiosną Studentów Częstochowy, która miała trwać od 13 do 17 maja 1981 roku. W ówczesnej sytuacji w kraju ta decyzja studentów miała również szerszy wymiar polityczny, podkreślany przez media wychodzące poza debitem cenzury. W 1982 roku, w ciężkich dniach stanu wojennego, Wiosna nie odbyła się (nie przypisano jej numeru). Jubileuszowa dwudziesta Wiosna w 1984 roku przeszła praktycznie bez echa, dwudziesta piąta w 1989 roku, która odbyła się w strugach deszczu, była pierwszą Wiosną, podczas której w pisane i mówione treści nie ingerowała dotychczas wszechwładna cenzura. Dotychczasowe Wiosny organizowane były przez studenckie organizacje młodzieżowe obu częstochowskich uczelni: Politechniki Częstochowskiej oraz Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie, korzystając z funduszy

szkół, organizacji młodzieżowych, zakładów przemysłowych oraz instytucji ówczesnego samorządu miejskiego (powiatowego) i partii politycznych. Od dwudziestej siódmej Wiosny Studentów Częstochowy, to tj. od 1991 roku, głównym jej organizatorem są Sa-

Narzędzia do otrzęsin beanów, XIII Wiosna studentów Częstochowy 13-16 V 1976.

morządy Studenckie obu państwowych uczelni częstochowskich. Trzydziesta Wiosna Studentów Częstochowy odbyła się w maju 1995 roku, od tego też roku zaczęła odbywać się systematycznie również Jesień Studentów Częstochowy, organizowana w październiku przede wszystkim w klubach studenckich. Trzydziesta piąta Wiosna odbyła się w 1999 roku, roku jubileuszu 50-lecia Politechniki Częstochowskiej.

Wiosnom zawsze towarzyszył korowód żakowski (w tym również publiczne otrzęsiny beanów). Widowisko otrzęsinowe, organizowane początkowo spontanicznie przed dawnym magistratem miasta Częstochowy, po powstaniu w grudniu 1967 roku Teatru Studenckiego „Szkodagadać” Grzegorza Lewandowskiego przybrało formy przedstawienia teatralnego. Po rozwiązaniu teatru, od połowy lat siedemdziesiątych, do każdorazowego odegrania przedstawienia Komitet Organizacyjny powoływał trupę teatralną złożoną ze studentów obu państwowych częstochowskich uczel-

ni, wykorzystując zasadniczy tekst „teatrum” opracowany w 1975 roku na podstawie wcześniejszych materiałów i w następnych latach rozbudowany przez piszącego te słowa. Osoby zainteresowane pełnym tekstem tego przedstawienia redakcja odsyła do Autora artykułu. Należy również dodać, że oprócz występów grup muzycznych, kabaretów i balów (niezapomniane „Bale na Bosaka” w Klubie „Politechnik”), cichym towarzyszem Wiosen Studentów Częstochowy był zawsze maraton filmowy organizowany przez Dyskusyjny Klub Filmowy „Rumcajs” w Częstochowie.

Literatura

1. M. Arcta Nowoczesna Encyklopedia Ilustrowana AZ, M. Arct Sp. Akc., Warszawa 1939, hasło „szkoła”.
2. A. Gąsior, Politechnika Częstochowska 1949–1999 Od Szkoły Inżynierskiej w Częstochowie do Politechniki Częstochowskiej, Wydawnictwo Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa 1999.
3. J. Centkowski, Fromborski samotnik, Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, Warszawa 1973.
4. J. Stępniewska, Narodziny Uniwersytetu Krakowskiego, PZWSz, Warszawa 1963.
5. J. Szczypa, Kalendarz Polski, Instytut Wydawniczy PAX, Warszawa 1984.
6. Bukwar Słowiańsko-Hreczesko-Latynskij, Praca zbiorowa, Kijów 1701 (in 4-0).

Jak humanista rozumie fizykę, czyli Agnieszki Osieckiej „Wzór na diabelski ogon”

Jerzy Wysocki

Często osoby posiadające humanistyczne wykształcenie z rozbijającą szczerością przyznają, jakby chlubiąc się tym, że nie posiadają szcztkowej nawet wiedzy o naukach ścisłych. Taki stan rzeczy traktowany jest z powszechną aprobatą, społeczeństwo rozumie, że humanista może być technicznym analfabetą, mimo że posiadał ogólne wykształcenie.

W takim razie, na zasadzie analogii, inżynierowie mogliby nie znać podstaw ortografii, nie pamiętać, kto napisał „Pana Tadeusza” itp. Ale w społecznym odbiorze taki człowiek jest uważany za osobę niewykształconą i niekulturalną. Spotyka się, rzecz jasna, naukowców reprezentujących nauki ścisłe, którzy nie czytali Szekspira, ale nie ma takich, którzy by byli z tego dumni.

Okazuje się, że przeciętny człowiek może czytać współczesną literaturę, interesować się współczesną sztuką i rozumieć problemy współczesnego społeczeństwa, ale nie jest w stanie pojąć współczesnej fizyki.

Na tym tle zaskakującym wyjątkiem jest osoba Agnieszki Osieckiej (1936–1997) – przedwcześnie zmarłej poetki, pisarki, autorki tekstów piosenek, która jeszcze raz dowiodła, że była niezwykle wyjątkowym człowiekiem.

Powszechnie znane są fakty z jej życiorysu. Studiowała na Wydziale Dziennikarstwa Uniwersytetu Warszawskiego oraz na Wydziale Reżyserii Filmowej PWSTiF

w Łodzi. Jest autorką reportaży i esejów, które publikowała m.in. w „Po prostu” czy też „Literaturze”. Wiele pisała dla Studenckiego Teatru Satyryków (STS). Stworzyła około 1800 tekstów o niebanalnej treści i interesującej formie, które ukazały się m.in. w tomach „Kolory”, „Listy śpiewające” czy też „Wysłałam i nie wróciłam”. Publikowała również formy prozatorskie (m.in. „Szpetni czterdziestoletni”, „Rozmowy w tańcu”), tworzyła collage, dramaty oraz musicale (wszyscy nuciłiśmy piosenki z musicali „Niech no tylko zakwitną jabłonie” czy „Apetyt na czereśnie”). Jest też Osiecka autorką monodramu „Biała bluzka”, którą na deski sceny przeniosła Krystyna Janda, wykonując niezapomniane songi, m.in. „I love you cię”, z muzyką J. Komana. O tej działalności Osieckiej wiemy dosyć dużo. Mniej informacji mamy natomiast o utworach napisanych dla dzieci i młodzieży. Okazuje się, że jest to również bardzo interesujące piarstwo Agnieszki Osieckiej.

W moim przekonaniu na wyróżnienie zasługuje książka niewielkiego formatu, licząca 175 stron, którą autorka zatytułowała: „Wzór na diabelski ogon”, a wydała w 1974 roku „Nasza Księgarnia”.

Wyróżnienie zasługuje książka niewielkiego formatu, licząca 175 stron, którą autorka zatytułowała: „Wzór na diabelski ogon”, a wydała w 1974 roku „Nasza Księgarnia”.

A. Osiecka umiejętnie połączyła w niej z jednej strony interesującą formę przekazu jako pisarka i poetka, z drugiej natomiast pokazała, że fizyka nie jest jej obca, i że o prawach fizyki można mówić w sposób zrozumiały i ciekawy.

Okładka książki Agnieszki Osieckiej „Wzór na diabelski ogon”, Wydawnictwo Nasza Księgarnia, Warszawa 1974.

W książce tej w niezwykle interesujący sposób, a przede wszystkim, co warto jest podkreślić, poprawnie omawia niektóre prawa fizyki. Autorce udaje się przybliżyć fizykę nawet tym czytelnikom, którzy nigdy nie sądziłoby, że mogą ją zrozumieć.

O atrakcyjności tego opracowania świadczą m.in. tytuły niektórych z 13 rozdziałów. I tak dla przykładu w rozdziale pierwszym zatytułowanym „Czy mleko jest okrągłe?” rozważany jest problem, jaki kształt przyjmują ciecze. Rozdział: „Kto naelektryzował węgorza, czyli ładna polka” dotyczy elektrostatyki; w kolejnym rozdziale: „Wycieczka bez tarcia, czyli: czy przyroda jest bosa?” autorka zauważa, że „już samo słowo (tarcie) jest takie jakies tarciove. Trę, trzesz, trzrzrzec. Aż w zęby się robi gorąco od tego trzenia-trzeszczenia.”. Inny rozdział opowiada o różnych stanach skupienia: „Kto zjada parę?”, natomiast rozdział: „Prawo Pietrucha i Francoliniego” mówi o prawie pływania ciał Archimedes, a ostatni rozdział: „Wes-technienie lżejsze od powietrza” dotyczy lotów balonem. Jak wynika z tego przeglądu tytułów, Agnieszka Osiecka pisze o fizyce jako o czymś, co można polubić i zrozumieć, niezależnie od wieku i wykształcenia.

A jaka treść i w jaki sposób jest ta treść przedstawiona, niechaj świadczą fragmenty z tej książki dotyczące elektrostatyki:

„W tym momencie zrobiło się zamieszanie, bo fizyk wyrwał Liczyborskiego do tablicy (...).

– Weź szklaną laskę i potrzyj ją jedwabiem (...). Teraz – mówi fizyk – weź drewnianą kulkę i zetknij ze szklaną laską. Naelektryzujesz ją w ten sposób dodatnio.

Liczyborski zbliżył swoje szklane berło do kulki. Naelektryzował ją. Fizyk nie dawał mu spokoju:

– Uwaga. Naelektryzuj jeszcze jedną kulkę.

Liczyborski naelektryzował. Mieliśmy już dwie kulki naelektryzowane dodatnio. Fizyk zbliżył jedną do drugiej.

Ani słyszeć o sobie nie chciały! Wiadomo! Jednoimiennie się odpychają. Na naszej klatce mieszkają bliźniaki, to tak się nienawidzą, że nie macie pojęcia.

A fizyk dalej:

– Weź teraz laskę ebonitową i potrzyj ją futrem. Dotknij nią trzeciej kulki. Widzisz. Ta ci się naelektryzuje ujemnie.

Liczyborski naelektryzował. No i już sam z siebie, ciekaw, co z tego wyniknie, zbliżył kulkę dodatnią do ujemnej.

No, jasne. Po prostu rzuciły się sobie w objęcia. Tulily się i ścisły jak dwie proste równoległe w nieskończoności.

Jadźka aż się cała wzruszyła.

– Jakie to cudowne – powiedziała. – Pan to jest naprawdę... (...)

A oto inny fragment, dotyczący odkrycia prawa pływania ciał:

„... Któregoś dnia leżałem w wannie i zastanawiałem się, czy nie można by mieć tak dużej wanny, żeby puszczać w niej kaczkę. Nagle czuję, że dzieje się coś ważnego. Czuję po prostu, że jestem bardzo, bardzo lekki, o wiele lżejszy niż na zewnątrz. A to heca! Wylałem z wanny, podskakuję, łażę, no, nie ma cudów – jestem cięższy. Więc znów – do wanny. Jestem lżejszy!

Trudno. Zważyłem się. Raz normalnie, raz w wodzie (była draka z tym ważeniem, ale niech tam!). No jasne: jest różnica! Więc myślę: co też to za różnica być może? A nuż ja straciłem na wadze tyle, ile wazyła woda wyparta przeze mnie? No dobrze, sprawdzimy! Narysowałem kresczkę na wannie, wybrałem garnkiem tę wodę, co ją wyparłem, i zważyłem. Jasne! Zgodziło się! Wazyła tyle samo, ile ja straciłem na wadze. A to heca! Natychmiast się ubrałem i bez śniadania poleciałem do szkoły.

– Chłopaki! – wrzeszczę. – Coś dla was mam!

Pierwszy zaciekawił się Franek, więc mówię mu:

– Słuchaj, Franek, jest tak i tak, słowem, Pietruch zanurzony w wodzie traci na wadze!

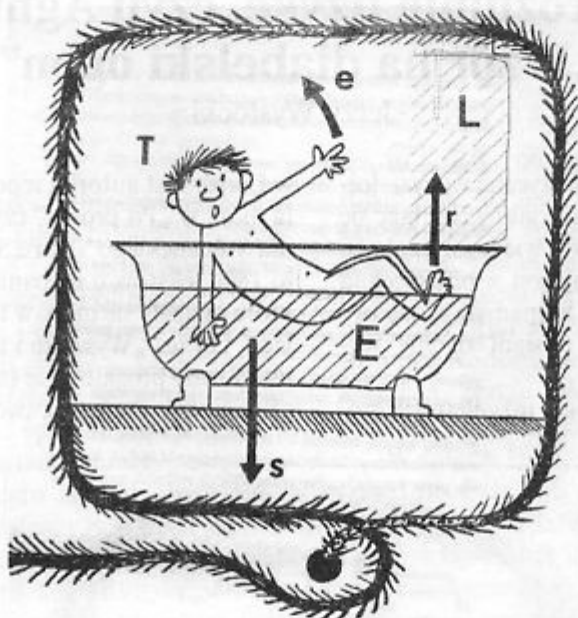
dze!

– Oczywiście – mówi Franek – Pietruch zanurzony w cieczy traci na wadze tyle, ile wazy ciecz wyparta przez niego”.

Równie interesujące jest opracowanie graficzne książki, które redakcja „Naszej Księgarni” powierzyła Bohdanowi Butenko.

Na zakończenie, jako podsumowanie, przytoczę cytaty z książki ks. prof. dr. hab. Michała Hellera – „Czy fizyka jest nauką humanistyczną”: „Spór fizyki z naukami humanistycznymi wytwarza w wielu przekonanie, że fizyka jest nauką „suchą” i pozbawioną walorów estetycznych. Te ostatnie są domeną humanistyki. Jest to przekonanie mylne”.

O tym, że jest to przekonanie nieprawdziwe z całą pewnością udowodniła w swej książce: „Wzór na diabelski ogon” Agnieszka Osiecka – poetka, pisarka i na pewno humanistka, potrafiąca stworzyć „fizykę nie tylko dla poetów”.

Jedna z ilustracji Bohdana Butenko książki Agnieszki Osieckiej „Wzór na diabelski ogon”, Wydawnictwo Nasza Księgarnia, Warszawa 1974.

Politechnika w blasku złota

Wspaniały sukces odnieśli koszykarze AZS Politechniki Częstochowskiej, którzy – w zakończonych na początku maja rozgrywkach o Akademickie Mistrzostwo Polski – zdobyli tytuł mistrzów Polski 2003. Złote medale naszych koszykarzy to powtórzenie sukcesu z 2001 roku, kiedy to w Gliwicach częstochowski zespół po raz pierwszy w historii triumfował w prestiżowych rozgrywkach. W majowym finale Mistrzostw Polski, w hali Klubu Politechnik, AZS triumfował po raz drugi, skutecznie broniąc zdobytego dwa lata temu tytułu.

Kilkanaście dni po zakończeniu rozgrywek o mistrzowski tytuł również w Częstochowie zorganizowano turniej Final Four Ligi Akademickiej Koszykówki. Jego wynik z pewnością można uznać za sensacyjny – nowokreowany mistrz Polski, AZS Politechnika Częstochowska przegrał w finałowym spotkaniu z akademikami z Poznania 68:87. Złoto i srebro w sezonie 2002/03, to niewątpliwie doskonały wynik. Okazuje się także, iż w Częstochowie stworzono naprawdę mocny koszykarski ośrodek akademicki, a miniony sezon należy do wyjątkowo udanych w historii sekcji koszykarskiej Klubu Uczelnianego AZS Politechniki Częstochowskiej.

Wracając jednak do rozgrywek o tytuł mistrza Polski, warto wspomnieć, że prowadzone są one w cyklu dwuletnim, więc sukces ceniony jest podwójnie. Wszak dwa lata trzeba czekać, by ponownie mieć możliwość walki o cenny laur. Tegoroczne osiągnięcie częstochowian jest tym większe, że w finale AZS PCz. pokonał AZS Politechnikę Koszalin, w barwach której występują zawodnicy z Polskiej Ligi Koszykówki, mający na co dzień okazję walczyć z takimi tuzami polskiego basketu jak Anwil Włocławek, Prokom Trefl Sopot czy Idea Śląsk Wrocław.

Turniej finałowy AMP miał godną oprawę – na trybunach nie zabrakło publiczności, a okolicznościowy puchar mistrzom kraju wręczał prezydent Częstochowy Tadeusz Wrona. W decydującym spotkaniu akademicy z Częstochowy pokonali koszalinian różnicą 19 pkt. (91:72). Po ostatnim gwizdku na parkiecie hali Klubu Politechnik strzeliły korki od szampana, a nasz zespół odtańczył taniec radości.

Przed Final Four Ligi Akademickiej Koszykówki faworyt był tylko jeden – AZS Politechnika Częstochowska. Niestety, wyczerpująca półfinałowa konfrontacja z AWFis Gdańsk oraz brak konsekwencji w najważniejszym spotkaniu z AZS Politechniką Po-

znań sprawiły, że tym razem częstochowianie musieli się zadowolić srebrnymi krążkami. Dwóch medali w minionym sezonie z zdrozczą nam jednak wszystkie sportowe ośrodki akademickie w kraju i jest to na pewno powodem do dumy.

Wspaniałą pracę wykonał z zawodnikami trener Ryszard Janas, odpo-

wiednio dopracował taktykę gry ekipy, a mistrzowski zespół wystąpił w składzie: Przemysław Rataj (kapitan zespołu), Bartosz Kurdziel, Michał Skalik, Michał Saran, Przemysław Pawlik, Dawid Jarecki, Michał Pluta, Adam Karkoszka, Daniel Pełka, Grzegorz Ostrowski, Adam Goździk, Piotr Dyrda, Tomasz Adler, Tomasz Sekucja oraz Radosław Tomzik.

Bardzo dobrze oceniono też postawę ukraińskiej trenerki odnowy. Olga Romaniv perfekcyjnie prowadziła odnowę biologiczną drużyny i po wyczerpujących spotkaniach ekipa dość szybko odzyskiwała właściwy rytm. We współczesnym sporcie rola masażysty jest nie do przecenienia, a kierunek ukraiński w Częstochowie to popularne rozwiązanie – wicemistrzów Polski, siatkarzy Galaxii Pamapol, przygotowuje Siergiej Wekluk.

Radość ze zwycięstwa

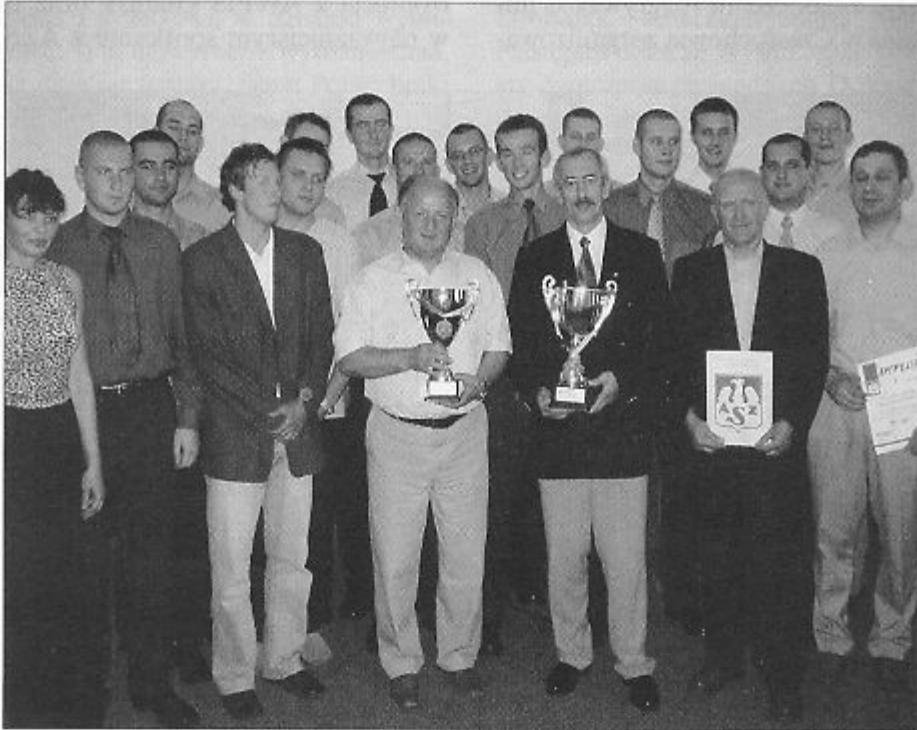
Wszystko wskazuje na to, że koszykarze AZS Politechniki Częstochowskiej na dłuższy okres zdominują rozgrywkę akademickie. Potencjał jest spory – dwójka młodych częstochowian (Saran i Skalik) to koszykarze, niemal pewnego już pierwszoligowca, ekipy Titan Częstochowa. Finansowy bilans sekcji koszykarskiej udało się pomyślnie zamknąć, a większość koszykarzy planuje na dłużej związać się z naszym miastem i Uczelnią, co oddała detronizację częstochowian z fotela mistrzów Polski.

Prezes KU AZS Politechniki Częstochowskiej Adam Stępiak tak ocenia działalność klubu: – Współpraca sekcji koszykarskiej z władzami Uczelni układa się bardzo harmonijnie. Włodarze Politechniki Częstochowskiej rozumieją i doceniają wielki wysiłek koszykarzy i zarazem studentów naszej Uczelni, jak również trenera i wszystkich związanych z sekcją koszykarską. Co dwa tygodnie trzeba spakować bagaże i jechać czasem na drugi koniec Polski. Wysiłek finansowy i organizacyjny jest naprawdę spory. Dziękujemy władzom Politechniki za pomoc, jakiej udzielają sekcji oraz całemu klubowi uczelnianemu. Jestem prezesem od dwóch lat i bardzo się cieszę, że sami studenci przychodzą do nas i dowiadują się o możliwość wyjazdu na obozy treningowe czy startów w rozmaitych imprezach. Nasz AZS działa prężnie, współpracujemy także z władzami miasta oraz Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji, przykładem turniej o Puchar JM Rektora Politechniki Częstochowskiej. Ludzie widzą wspaniałą organizację w naszym klubie i chętnie do nas przychodzą, by podejmować sportowy wysiłek.

Słuchając słów prezesa AZS i obserwując wyniki, jakie osiągają na arenie ogólnopolskiej częstochowscy studenci, nietrudno zauważyć, że wszystko zmierza w dobrym kierunku. Wzorowa współpraca wszystkich osób odpowiedzialnych za funkcjonowanie klubu

z władzami Uczelni owocuje znakomitymi wynikami sportowymi. Sport jest doskonałą formą promocji i dzięki kapitalnej postawie studentów Politechniki Częstochowskiej o naszej Uczelni jest głośno w kraju. – Dziewczęta występują na „zapleczu” Polskiej Ligi Siatkówki, w Serii B I ligi, rok temu grały nawet w gronie najlepszych polskich zespołów zawodowych. Dynamicznie rozwija się sekcja siatkówki mężczyzn, koszykówki kobiet. Do tego dochodzą jeszcze inne sukcesy – w minionym roku dwójka naszych studentów objechała na rowerach Indochiny; sekcja żeglarska co roku wyrusza na Mazury, czarteruje jachty i opływa Krainę Wielkich Jezior z flagami AZS Politechniki na masztach. Sukcesy mają też sekcje pływania, tenisa stołowego oraz znana już w Europie sekcja joci – komentuje prezes Stępiak.

Za dwa lata KU AZS chce zorganizować turniej finałowy Akademickich Mistrzostw Polski Politechnik siatkarzy. Szanse na triumf częstochowian będą spore, pod warunkiem, że do tego czasu w barwach zawodowego klubu Pamapol AZS Częstochowa występować będą stu-

Rektor prof. Henryk Dya, dziekan Wydziału Zarządzania prof. Janusz Szopa, trener Ryszard Janas w otoczeniu zespołu mistrzów Polski 2003

denci Politechniki Częstochowskiej: Michał Bąkiewicz, Michał Winiarski, Krzysztof Ignaczak, Arkadiusz Gołaś, Adrian Patucha czy Marcin Kryś. Wspomniani zawodnicy grają w profesjonalnym klubie, ale studiuja jednocześnie w naszej Uczelni, co uprawnia ich do gry w akademickich Mistrzostwach Polski. Zważywszy na fakt, że pierwsza czwórka wymienionych to reprezentanci Polski, nietrudno będzie wskazać faworyta akademickich rozgrywek.

Sport jest świetną formą promocji Uczelni, warto wspierać działalność KU AZS. Sukcesy koszykarzy pokazały, że potrafią się godnie odwdziżyć.

Michał Jakubowski

Częstochowscy studenci w Rzymie

Rektor prof. Henryk Dyja na audiencji u Ojca Świętego

Delegacja z Częstochowy

W dniach od 23 do 27 listopada 2002 roku na zaproszenie rektora Uniwersytetu Tor Vergata w Rzymie i Duszpasterstwa Akademickiego Wikariatu Rzymskiego przebywała w Rzymie delegacja z Częstochowy, na której czele stał rektor Politechniki Częstochowskiej prof. Henryk Dyja. W skład delegacji weszli również studenci Politechniki: Magdalena Borkowska, Marcin Skóra, Krzysztof Petecki oraz diecezjalny duszpasterz akademicki ks. Andrzej Przybylski.

Celem wizyty w Rzymie był udział w konferencji na temat obecności Kościoła na współczesnym uniwersytecie. Do Rzymu przyjechali również przedstawiciele środowisk akademickich miast, w których odbyły się już Światowe Dni Młodzieży. Obecni byli między innymi studenci i profesorowie z Buenos Aires (Argentyna), Santiago de Compostela (Hiszpania), Denver (USA), Manili (Filipiny), Paryża (Francja), Toronto (Kanada) i Rzymu.

Wykłady i dyskusje prezentowane w ramach konferencji dotyczyły światowych spotkań młodych z Ojcem Świętym i ich oddziaływania na codzienność życia studentów na uczelniach. Delegacja z Częstochowy przypominała VI Światowy Dzień Młodzieży, który odbył się w Częstochowie w 1991 roku i zaangażowania w jego przygotowania środowiska akademickiego.

Szczególnym dniem pobytu w Rzymie była audiencja u Ojca Świętego. Jan Paweł II przyjął uczestników spotkania w swojej prywatnej bibliotece. Z rąk rektora Politechniki Ojciec Święty przyjął medal pamiątkowy naszej uczelni. Papież żywo interesował się sytuacją środowiska akademickiego w Częstochowie i ze wzruszeniem wspominał częstochowskie spotkanie z młodzieżą całego świata.

Ważnym momentem była uroczysta konsekracja kościoła akademickiego pw. św. Tomasza z Akwinu, wybudowanego na terenie nowego kampusu uniwersyteckiego Tor Vergata. Dokonał jej Wikariusz Rzymu Kardynał Camillo Ruini. W uroczystości wzięli udział delegaci z zagranicy, ambasadorowie państw, w których odbyły się Światowe Dni Młodzieży oraz minister rządu włoskiego do spraw szkolnictwa i nauki.

Delegacja z Częstochowy została zaproszona również na spotkanie w ambasadzie polskiej przy Watykanie. Rektora i studentów podjęła pani ambasador Hanna Suchocka. W trakcie spotkania rozmawiano na temat rozwoju szkolnictwa wyższego w Częstochowie, sytuacji absolwentów na rynku pracy oraz możliwości współpracy między środowiskami akademickimi w Europie.

Oprócz oficjalnych spotkań był również czas na nawiązanie bliższych kontaktów z gośćmi z zagranicy. Nasi studenci zaaranżowali spotkanie wszystkich młodych delegatów i zainicjowali program dalszej współpracy.

Magdalena Borkowska
Ks. Andrzej Przybylski

ABSOLWENT ROKU 2002

Michał Korwin-Szymanowski

Tadeusz Wrona

